

תוכן עניינים

6	דו"ח הדירקטוריון וההנהלה
6	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
35	סקירת הסיכונים
59	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
62	הצהרת המנכ"ל
63	הצהרת החשבונאי הראשי
64	תמצית דוחות כספיים
143	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
143	ממשל תאגידי
145	פרטים נוספים
150	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	7
2	תמצית דוח רווח והפסד	16
3	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו	17
4	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	17
5	פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי	17
6	התפלגות ההכנסות מעמלות	18
7	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	19
8	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	20
9	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
10	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות	21
11	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	21
12	הרכב תיק ניירות הערך	22
13	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	22
14	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	23
15	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	23
16	הון והלימות ההון	24
17	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	27
18	רווח (הפסד) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	28
19	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	28
20	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית	28
21	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים	31
22	מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי משבר הקורונה	37
23	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	38
24	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	42
25	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	44
26	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	47
27	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	51
28	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית	52
29	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי נצמדה	55
30	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	55
31	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	55
32	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	56
33	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	57

דוח הדירקטוריון וההנהלה
סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות הבנק
7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2021

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 18 בנובמבר 2021, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לתקופה ינואר-ספטמבר 2021. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוטאים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

הבנק שייך לקבוצת הבנק הבינלאומי, קבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-7 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. משרד רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) משמש כרואה החשבון המבקר של החברה, החל משנת 2000.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			יחסים פיננסיים עיקריים
לשנה שהסתיימה ביום	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	
31 בדצמבר 2020			
מדדי ביצוע			
תשואה להון ⁽¹⁾	12.9%	10.5%	10.1%
תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾	1.0%	0.8%	0.8%
יחס הון עצמי רובד 1	14.97%	13.98%	14.03%
יחס המינוף	7.78%	7.27%	7.24%
יחס כיסוי הנזילות	272%	192%	241%
יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾	3.3%	3.5%	3.4%
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים	2.4%	2.6%	2.6%
יחס פעילות לנכסים ממוצעים	0.9%	0.9%	0.9%
יחס יעילות	54.0%	54.4%	56.0%
מדדי איכות אשראי			
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	1.22%	1.39%	1.39%
שיעור חובות פגומים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור	1.20%	1.14%	1.1%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום	115.21%	145.68%	154.8%
שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾	0.04%	0.17%	0.16%
שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾	(0.09%)	0.50%	0.45%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)			
רווח נקי	79.8	58.6	2021
הכנסות ריבית, נטו	184.0	181.9	2020
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(3.3)	18.3	
הכנסות שאינן מריבית	75.8	62.1	
מזה: פעילות	69.1	61.4	
הוצאות תפעוליות ואחרות	140.3	132.7	
מזה: משכורות והוצאות נלוות	71.6	68.1	
רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל) (בש"ח)	0.53	0.39	
נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)			
סך כל הנכסים	10,688.0	9,988.6	ליום 30 בספטמבר 2021
מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים	3,485.4	3,710.8	ליום 31 בדצמבר 2020
ניירות ערך	797.7	625.3	
אשראי לציבור, נטו	5,471.7	5,008.3	
אשראי לממשלה	806.6	620.6	
סך כל ההתחייבויות	9,800.6	9,205.7	
מזה: פקדונות הציבור	8,868.9	8,297.4	
מזה: פקדונות מבנקים	469.4	255.0	
הון	887.4	782.9	

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הריבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי. כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים. מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2020.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות, סיכון בנקאות הוגנת, סיכונים סביבתיים וכן סיכון מאקרו כלכלי, הכולל את השפעת התפשטות נגיף הקורונה. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המתפתחים, ראה בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעת משבר נגיף הקורונה

מאז היציאה מהסגר השלישי, נמשכת מגמת ההתאוששות הכלכלית במרבית ענפי הפעילות במשק ונמשכת היציבות בשיעור האבטלה. על פי תחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה בחודש אוקטובר, התוצר צפוי לצמוח ב-7% בשנת 2021 וב-5.5% בשנת 2022.

לקראת סוף הרבעון השלישי של השנה, חלה דעיכה בשיעור התחלואה שנצפתה במהלך הגל הרביעי בישראל. התמודדות המשק עם גל זה, לא כללה הטלת מגבלות חמורות על הפעילות, אולם עדיין קיימת מידה מסוימת של חוסר וודאות לגבי הסיכונים הכרוכים בהתפשטות הנגיף, לאור הסיכון בהתפרצות גלי תחלואה נוספים והחשש להטלת מגבלות משמעותיות, העלולות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק.

הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים השונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה בעקבות המשבר, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק, בין היתר, סיכוני האשראי, סיכוני הסייבר ואבטחת המידע, סיכוני איסור הלבנת הון, הסיכון האסטרטגי ועוד.

נמשכת ההקפדה על יישום הנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל והבנק נוקט בשורה של צעדים במסגרת השמירה על ההמשכיות העסקית, תוך הקפדה על ניהול סיכונים וקיום בקורות.

ביום 30 בספטמבר 2021, האריך בנק ישראל (במסגרת הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250) את חלק מההקלות לבנקים בנושאים שונים, לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה ובכללם הקלות בנוגע לדרישות ההון ויחס המינוף. תוקף ההוראה הינו עד ליום 31 בדצמבר 2021 (לחלק מההקלות נקבעה תקופת מעבר).

החל מתחילת השנה, נמשכת הירידה המשמעותית בהיקף האשראי המוקפא בבנק ויתרת האשראי שנמצאת בדחיה הינה בהיקפים נמוכים ולא מהותיים. יתרת תשלומי ההלוואות (קרן וריבית) שנדחו, ליום 30 בספטמבר 2021 עמדה על 0.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ליתרת תשלומי הלוואות שנדחו בסך 5.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 שהיוו 0.11%.

מיתרת האשראי לציבור. שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון ליום 30 בספטמבר 2021 מסך האשראי לציבור אינו מהותי, בהשוואה ל- 0.48% ביום 31 בדצמבר 2020.

מאז פרוץ משבר הקורונה, נוכח אי הוודאות הגבוהה שיצר, ועל מנת לשקף את הגידול האפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, הגדיל הבנק, במהלך שנת 2020, באופן משמעותי את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

לאורך המשבר, בוחן הבנק את ההתפתחויות במשק ואת המידע הרלוונטי לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, והתאמת ההפרשה הקבוצתית, על מנת לשקף גידול אפשרי בהפרשות הפרטניות, בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר, אולם טרם זוהו.

במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2021, התחשב הבנק בעלייה המשמעותית בפעילות הכלכלית ביחס לזו שהשתקפה במהלך שנת 2020 והעריך כי על אף העלייה בתחלואה המתרחשת לאחרונה, הסיכון לגבי הפגיעה בפעילות הכלכלית פחת, לאור המדיניות להתאמת המשק להמשך פעילות בתקופה של עלייה בתחלואה, צפי למהלכי חיסון נוספים ומדיניות הממשלה לניהול משבר הקורונה במינימום פגיעה בכלכלה.

שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2021, עומד על 1.22%, בהשוואה ל- 1.39% ביום 30 בספטמבר 2020 ובהשוואה ל- 1.39% ו- 1.17% בסוף השנים 2020 ו- 2019, בהתאמה.

כאמור, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא השפעת משבר נגיף הקורונה והיקפו על הבנק, וזאת בשל חוסר וודאות בקשר להמשך התפשטות הנגיף בעולם, בין היתר, לאור גילוי הווריאנטים השונים וצעדים נוספים שינקטו לעצירת התפשטותו.

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל.

לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה באור 16 לתמצית הדוחות הכספיים והדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דגשים בתכנית האסטרטגית

הבנק מתנהל על פי תכניות אסטרטגיה רב-שנתיות והאחרונה גובשה לשנים 2021-2017, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות, המשך הגדלת חלקו במגזר הערבי באוכלוסיית עובדי הוראה, המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור תהליכים תפעוליים, הרחבת השימוש בערוצים ישירים בקרב לקוחות הבנק ושיפור מדדי היעילות. התהליך מבוסס על ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. העמקת פעילות בקרב עובדי ההוראה במגזר הערבי ובני משפחותיהם.
3. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים.
4. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית וללקוחות פלטינום בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
5. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
6. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, הרחבת בנקאות בערוצים ישירים, ייעול שטחים בסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.
7. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית

בשנת 2018, הקבוצה השיקה אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית, אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק והקבוצה, הקבוצה מפתחת מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף במגוון שירותים בנקאיים לרבות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הבנק. בשנה האחרונה הושק אתר שיווקי חדש לבנק מסד בו ניתן דגש על חווית המשתמש והתאמתו למגוון רחב של מכשירי הקצה הקיימים בשוק. כמו כן המשיכה הקבוצה בפיתוח מוצרים ושירותים דיגיטליים תוך שימת דגש על התאמתם לאפליקציה הסלולרית. התכנית האסטרטגית נבחנה ונמצאה כרלוונטית ומתאימה לבנק, גם לאור התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו הכלכליות בארץ ובעולם. הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות משבר הקורונה והשלכותיו על פעילות הבנק והאסטרטגיה שלו ובמידת הצורך מבצע התאמות בתכנית העבודה של הבנק.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
15	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
27	מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021.

המשק הישראלי מתאושש בקצב מהיר ממשבר הקורונה ונפתח כמעט במלואו וללא מגבלות מהותיות על הפעילות הכלכלית.

לצד זאת, החל מאמצע חודש יוני 2021, חלה עלייה במספר המאומתים לנגיף הקורונה, שהגיעה לשיא בתחילת חודש ספטמבר 2021, כתוצאה מהתפשטות זן ה"דלתא". התמודדות המשק עם גל תחלואה זה, הייתה שונה מהתמודדויות קודמות ולא כללה הגבלות חמורות על הפעילות. הדבר התאפשר, בין היתר, לאור חיסון האוכלוסייה גם במנת החיסון השלישית, שסייעה רבות לדעיכת גל התחלואה לקראת סוף הרבעון השלישי, תוך ירידה במקדמי ההדבקה ובמספר החולים הקשים.

עדות ליכולת ניהול הפעילות הכלכלית הרציפה, לצד משבר הקורונה ניתן לראות גם בנתוני הצמיחה המעודדים של המשק. עם זאת, להערכת בנק ישראל, עדיין קיימת מידה רבה של חוסר ודאות לגבי הפעילות הכלכלית במשק לטווח הבינוני, בעיקר לנוכח הסיכון למחזוריות של גלי תחלואה נוספים.

לצד העלייה בפעילות המשקית, נתוני סקרי כח אדם מצביעים על ירידה מעודדת בשיעור האבטלה הרחב, לרמה של כ-8% בחודש ספטמבר, בהשוואה לכ-13% בתחילת השנה. הירידה המתמשכת בשיעור האבטלה, חלה על רקע פתיחת המשק והסרה של מרבית הגבלות הקורונה וכן סיומו של מודל החל"ת הגורף שמימנה המדינה, אשר במסגרתו הובטחו תשלומי דמי אבטלה לכל אזרח ישראלי שאיבד את עבודתו בתקופת הקורונה.

על רקע משבר הקורונה, הפעיל בנק ישראל כלי מדיניות ייעודיים לתמיכה בתפקוד התקין של השווקים, לחיזוק התמסורת של המדיניות המוניטרית ולהגדלת היצע האשראי לעסקים קטנים וזעירים. ניתן למנות בין צעדים אלו, את מתווה דחיית ההלוואות מהמערכת הבנקאית למשקי הבית ולעסקים, הפחתת דרישות ההון בבנקים, תכניות ההלוואות למערכת הבנקאית למתן אשראי לעסקים קטנים, רכישות אגרות חוב על ידי בנק ישראל ועוד. עם הסרת המגבלות והתאוששות המשק, הצורך בתכנית למתן הלוואות לטווח ארוך למערכת הבנקאית למימון הלוואות, שניתנו לעסקים קטנים וזעירים יפחת והפעלת כלי זה תופסק, בכפוף להחלטת בנק ישראל.

בכלכלה העולמית ניכרים ניצני התאוששות, ההתחסנות במדינות המפותחות הגיעה לשיעור גבוה והתחלואה במרביתן במגמת ירידה. עם זאת, המדינות המפותחות, שהשיגו את החיסונים באופן מהיר יחסית וגם נהנו מכריות ביטחון פיננסי, כדי לנקוט במדיניות מרחיבה הן בהיבט הפיסקלי והן בהיבט המוניטרי, צפויות לשוב למסלול הצמיחה ולרמות התוצר של ערב המגיפה מוקדם יותר מהמדינות המתפתחות והעניות, אשר עדיין נאלצות להתמודד עם הפנדמיה. הכלכלות המפותחות צפויות לצמוח מהר יותר מהכלכלות המתפתחות (למעט סין והודו).

צמיחה

ביום 7 באוקטובר 2021, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, לפיהן התוצר צפוי לצמוח בשנת 2021 בשיעור של 7.0%, שיעור צמיחה גבוה ביחס לתחזית הקודמת מחודש יולי (5.5%) ובשנת 2022, צפויה צמיחה של 5.5% (6.0% לפי התחזית מחודש יולי), כך שרמת התוצר בשנת 2021, צפויה להיות נמוכה ממגמת טרום המשבר בכ-3.6% ובשנת 2022, נמוכה בכ-2.1%.

התרומה המרכזית לסטיית התוצר מהמגמה טרום המשבר הינה של הצריכה הפרטית, שכן בשנת 2020, הצריכה הפרטית הייתה לגורם הדומיננטי ביותר שהתכווץ, עקב הסגרים והמגבלות. בהתאם, ההכנסה הפנויה של משקי הבית עלתה ונוצר חסכון כפוי. כך, שבטווח התחזית, הצריכה הפרטית צפויה לגדול ולהוות מנוע משמעותי לצמיחת התוצר.

בתחזית קרן המטבע הבינלאומית, שפורסמה ביום 12 באוקטובר 2021, הועלתה תחזית הצמיחה של המשק הישראלי לשנת 2021, ל-7.1% (5.0% לפי התחזית מחודש אפריל). יחד עם זאת, התחזית לשנת 2022, עודכנה כלפי מטה ל-4.1% (4.3% לפי התחזית מחודש אפריל). נמוך מתחזית בנק ישראל לשנת 2022, כאמור.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישרה בסוף חודש יולי 2021, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישרה ביום 27 באפריל 2021, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1 עם תחזית יציבה, זאת לאחר שבסוף חודש אפריל 2020, הורידה החברה את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A1 עם תחזית חיובית, לתחזית יציבה. חברת דירוג האשראי העולמית S&P קבעה ביום 14 במאי 2021 (במהלך מבצע "שומר החומות"), כי היא שבה ומאשרת את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-, עם תחזית דירוג "יציבה".

תקציב המדינה

בחודש ספטמבר השנה, אושר תקציב המדינה לשנים 2021-2022 בקריאה ראשונה בכנסת, ובחודש נובמבר 2021 אושר תקציב המדינה, תקציב המדינה לשנת 2021 עומד על כ-432.5 מיליארד ש"ח ובשנת 2022 על כ-452.5 מיליארד ש"ח. הגירעון בשנת 2021 יעמוד על כ-6.4% ובשנת 2022 על כ-4.0%. לפי אומדן ראשוני להכנת התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש אוקטובר 2021, נמשכת מגמת הירידה בגירעון הממשלתי (ב-12 החודשים האחרונים עד ספטמבר 2021). כך שהגירעון המצטבר בתקופה עומד על כ-108 מיליארד ש"ח, שהם כ-7.4% מהתוצר (בהשוואה לכ-10% ביוני וכ-12% במרס 2021). בתשעת החודשים הראשונים של השנה, נרשמה ירידה בשיעור של כ-50% בגירעון הממשלתי המצטבר, שהסתכם בכ-51.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-103.4 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השיפור בגירעון מתחילת השנה, נובע מגידול בהכנסות המדינה, אשר הסתכמו בכ-295.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-233.8 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-26% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, ההוצאות הממשלתיות (כולל הוצאות תוכנית הסיוע הכלכלי להתמודדות עם משבר הקורונה) גדלו בשיעור של כ-2.7% והסתכמו בכ-346.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-337.3 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. כך שלמרות הנתונים החיוביים בצד ההכנסות, ההוצאה הממשלתית ממשיכה להיות גבוהה. בתחזית בנק ישראל שפורסמה בחודש אוקטובר 2021, צוין שבכפוף להנחה שתקציב המדינה יאושר באופן סופי עד סוף שנת 2021, הגירעון צפוי להצטמצם ולעמוד בסוף שנת 2021 על כ-6.4% אחוזי תוצר (7.1% לפי התחזית מחודש יולי) ובשנת 2022 על כ-4.0% אחוזי תוצר (3.8% לפי התחזית מחודש יולי), לעומת 12 אחוזי תוצר בשנת 2020. יחס החוב לתוצר צפוי להסתכם בשיעור של כ-73.5% וכ-73.0% בשנים 2021 ו-2022, בהתאמה.

אינפלציה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, נרשמה עלייה באינפלציה. המדד "בגין" עלה בכ-2.5%, בהשוואה לירידה של 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" עלה בכ-2.2%, בהשוואה לירידה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. ב-12 החודשים האחרונים (מדד "בגין" ספטמבר 2021 בהשוואה לספטמבר 2020) עלה מדד המחירים לצרכן ב-2.5%. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל, מחודש אוקטובר 2021, האינפלציה במהלך ארבעת הרבעונים הקרובים (המסתיימים ברבעון השלישי של שנת 2022) צפויה להסתכם ב-1.7%. שיעוריה הצפויים לשנים 2021 ו-2022 עומדים על 2.5% ו-1.6% בהתאמה. על פי עדכון תחזית קרן המטבע הבינלאומית, מחודש אוקטובר 2021, שיעורי האינפלציה הצפויים בישראל לשנים 2021 ו-2022 עומדים על 1.4% ו-1.8% בהתאמה.

שוק הדיור

על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש אוקטובר 2021, נרשמה עלייה של 9.2% במחירי כלל הדירות ועליה של 11.8% במחירי הדירות החדשות, עבור עסקאות שבוצעו בחודשים יולי-אוגוסט 2021, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים יולי-אוגוסט 2020.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. לפי סקרי כח האדם שפרסמה הלמ"ס, שיעור האבטלה הרחב בחודש ספטמבר השנה, יציב בהשוואה לחודש קודם ועומד על כ-8%, אך בירידה בהשוואה לכ-9% בחודש יוני, כ-12% בחודש מרס וכ-13% בחודש דצמבר 2020. הירידה בשיעור האבטלה חלה על רקע פתיחת המשק והסרת מרבית הגבלות הקורונה וכן סיומו של מודל החל"ת הגורף שסיפקה המדינה, אשר במסגרתו הובטחו תשלומי דמי אבטלה לכל אזרחי ישראל שאיבד את עבודתו בתקופת הקורונה.

על פי עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 7 באוקטובר 2021, צפויה ירידה בשיעור האבטלה הרחב מ-16.1% בשנת 2020, ל-7.1% ברבעון האחרון של שנת 2021 (8.0% לפי התחזית ביולי) ול-5.2% ברבעון האחרון של שנת 2022 (5.5% לפי התחזית ביולי), רמה שעדיין גבוהה מזו ששררה לפני המשבר (כ-3.8%). התאוששות רמת התוצר למצבה טרום המשבר, צפויה להיות מלווה בירידה בשיעור האבטלה הרחב.

לפי סקר משרות פנויות שפרסמה הלמ"ס, אומדן מספר המשרות הפנויות ברבעון השלישי של שנת 2021, עלה ב-6.7% ביחס לרבעון הקודם. כמו כן, בחודש ספטמבר 2021, כמות המשרות הפנויות במשק (בניכוי עונתיות) עמדה על כ-137.5 אלף משרות, בהשוואה לכ-133.8 אלף משרות בחודש קודם. שיעור המשרות הפנויות לחודש ספטמבר עמד על 4.9%, בהשוואה ל-4.8% בחודש קודם ובהשוואה ל-2.5% בשנת 2020.

שער החליפין

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-0.4%, ואילו שער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ-5.3%, עיקר הירידה (כ-3.6%) ברבעון השלישי של השנה. בחודש ינואר 2021, הודיע בנק ישראל כי על מנת לתמוך בהשגת יעדי בנק ישראל ובהתאוששות המשק ממשבר הקורונה ובפרט כדי לתמוך בענפי הייצוא ותחליפי הייבוא, שנפגעו מההשפעה השלילית של הירידה בשער החליפין של השקל מול הדולר, ירכוש בשנת 2021 סכום של 30 מיליארד דולר (בהמשך לרכישות בסך של כ-21 מיליארד דולר בשנת 2020).

בתחילת חודש יולי 2021, הודיע בנק ישראל כי הוא איננו מוגבל בהתערבות מירבית של 30 מיליארד דולר בשנת 2021, וכי בתום התכנית הוא יפעל בשוק המט"ח על פי הצורך, בהתחשב בפעילות הכלכלית של המשק. במהלך חודשים ינואר-ספטמבר 2021, רכש בנק ישראל כ-28 מיליארד דולר, המהווים כ-94% מהיעד השנתי המתוכנן.

בדוח מבקר המדינה, שפורסם ביום 19 לאוקטובר 2021, מציין המבקר, שהגידול הניכר שהתרחש בעשור האחרון ברמת יתרות המט"ח שבנק ישראל מחזיק על רקע ההתפתחויות הכלכליות בעולם, הוביל לסטייה של כ-75 מיליארד דולר (נכון לפברואר 2021) מהרף העליון של הרמה הרצויה שקבע הנגיד ובכך הגדיל את סיכוני ההשקעה ויצר התחייבויות גדולות במאזן בנק ישראל, שרובן מיוחסות לצבירת היתרות. כדי לחזור לרמה הרצויה ממליץ מבקר המדינה להכין תוכנית מגירה, לבחינת הוועדה המוניתרית, למימוש היתרות העודפות באופן יעיל, בנסיבות המתאימות.

ריבית בנק ישראל

לפי הערכה עדכנית של חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש אוקטובר 2021, צפויה הרבית להמשיך לעמוד בשנה הקרובה על 0.1% עד 0.25%, כאשר ההערכה הקודמת מחודש יולי עמדה על 0.1% בלבד.

הסביבה הגלובלית

עליה בשיעורי ההתחסנות בעולם ויעילות החיסונים, מסייעות להתאוששות הכלכלה העולמית. עם זאת, נראה כי מדד מנהלי הרכש של המדינות המפותחות התמתן, אך ממשיך להצביע על התרחבות כלכלית. היקף הסחר העולמי התמתן אף הוא, אך ממשיך להיות מצוי ברמות גבוהות של פעילות.

מדדי האינפלציה במדינות רבות נמצאים ברמות גבוהות, כאשר בחלק מהן המדד עבר את יעדי האינפלציה. בארה"ב, הבנק הפדרלי (FED) הותיר את הרבית ברמתה הנמוכה ללא שינוי, אך אותת על צמצום תכנית הרכישות בטווח הקרוב, תוך הקדמת התחזית להעלאת ריבית ראשונה לסוף שנת 2022. בגוש האירו, הבנק המרכזי האירופי (ECB) הותיר את הרבית על כנה, אך הודיע על כוונתו להאט מעט את תכנית הרכישות שלו. באנגליה, על רקע עלייה בסיכון האינפלציה, אותת הבנק המרכזי על העלאת ריבית. בסין, נרשמה האטה בפעילות הכלכלית ובפרט בייצור התעשייתי.

בתחזית קרן המטבע הבינלאומית, שפורסמה ביום 12 באוקטובר 2021, עדכנה הקרן את תחזיותיה לצמיחה בעולם, ל-5.9% בשנת 2021, (בהשוואה ל-6.0% בתחזית שפורסמה ביולי) והותירה את הצמיחה החזויה לשנת 2022, על 4.9%. תחזית הצמיחה של המדינות המפותחות לשנת 2021, עודכנה כלפי מטה ועומדת על 5.2% (בהשוואה ל-5.6% בתחזית שפורסמה ביולי), על רקע התגברות הסיכונים, נוכח התפרצות זן ה"דלתא" והעמקת השיבושים בשרשראות האספקה העולמיות, בתשומות ובחומרי גלם. בשנת 2022, צופה קרן המטבע צמיחה של 4.5% (בהשוואה ל-4.4% בתחזית שפורסמה ביולי).

שוקי ההון

המסחר בשוקי ההון בעולם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, הסתכם בעליות שערות במרבית המדדים המובילים. במדדי ה-Nasdaq ו-S&P 500 נרשמה עליה ממוצעת של כ-16% ובמדד ה-Dow Jones נרשמה עליה של כ-12%. גם הבורסות המובילות באירופה הציגו עליות נאות במדדים המובילים.

בשוק המקומי נרשמו עליות שערות בכל מדדי המניות המובילים. מדד ת"א-125 סיים את תשעת החודשים הראשונים של השנה בעלייה של כ-18% ומדדי ת"א-90 ות"א-SME60 עלו בכ-17% בממוצע.

גם במדדים הסקטוריאליים נרשמו עליות נאות מתחילת השנה, ובראשם מדד ת"א בנקים-5 ומדד ת"א נפט וגז שעלו בכ-40% בממוצע (מחיר הנפט עלה בכ-55% מתחילת השנה). מדד ת"א נדל"ן עלה בכ-27%, על רקע החזרה לסביבת ביקושים גבוהים בתעשיות השונות, כתוצאה מהחזרה ההדרגתית לשגרה כלכלית ועסקית ומהמשך העלייה בביקוש לדירות.

המסחר בשוק אגרות החוב, התאפיין בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 בעליות שערות. בלטו לחיוב אגרות החוב הקונצרניות צמודות המט"ח, עם עלייה של כ-8.6% וזאת בהשפעת ציפיות לפיחות בשקל מול הדולר, בין היתר, עקב תכנית רכישות הדולרים, עליה הודיע בנק ישראל וציפיות להקדמת העלאת ריבית הפד.

ברבעון השלישי של שנת 2021, נמשכה הירידה בגיוסי האוצר באמצעות הנפקות אג"ח ממשלת ישראל, מכ-14 מיליארד ש"ח בחודש בממוצע ברבעון הראשון של שנת 2021, לכ-11 מיליארד ש"ח בחודש וכ-5 מיליארד ש"ח בחודש, בהתאמה. ברבעון השני והשלישי של שנת 2021. להאטה המתמשכת בהיקף גיוסי האוצר מתחילת השנה, תרמה העלייה בהכנסות הממשלה, בעיקר ממסים, בכ-29% מתחילת שנת 2021, בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, כפי שעולה מנתוני משרד האוצר.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

רווח נקי של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב- 79.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 58.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 36.2%. הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2021 הסתכם ב- 27.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 22.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 20.7%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב- 12.9% בחישוב שנתי בהשוואה ל-10.5% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 10.1% בכל שנת 2020. תשואת הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2021 הסתכמה ב- 13.3% בהשוואה ל- 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2021	2020	2021	2020	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
61.8	60.8	185.7	182.3	רווח מימוני נטו ⁽¹⁾
2.1	3.0	(3.3)	18.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
59.7	57.8	189.0	164.0	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
28.2	20.3	74.1	61.7	עמלות והכנסות אחרות
46.4	41.7	140.3	132.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
41.5	36.4	122.8	93.0	רווח לפני מסים
14.1	13.7	43.0	34.4	הפרשה למסים על הרווח
27.4	22.7	79.8	58.6	רווח נקי
13.3%	12.4%	12.9%	10.5%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

2020				2021			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	תשעת החודשים הראשונים	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	תשעת החודשים הראשונים
59.2	60.2	62.5	181.9	61.5	74.3	69.3	205.1
(1.9)	(0.2)	2.1	-	1.9	10.9	8.3	21.1
61.1	60.4	60.4	181.9	59.6	63.4	61.0	184.0
-	-	0.4	0.4	0.8	0.1	0.8	1.7
61.1	60.4	60.8	182.3	60.4	63.5	61.8	185.7

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
באחוזים		
2.86	2.89	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
-	0.88	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
2.86	2.01	פער הריבית הכולל
2.86	2.60	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגידי.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 המדד "הידוע" עלה בכ-2.2%, בהשוואה לירידה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הניבה הכנסה בסך 7.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך 1.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2021 המדד "הידוע" עלה בכ-0.8%, בהשוואה לעליה של 0.1% בתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הניבה הכנסה בסך 3.2 מיליוני ש"ח בהשוואה 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 בהכנסות בסך- 3.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך- 18.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נוצרה הכנסה שנבעה בעיקרה מגידול בגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות, ירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאות בדחיית תשלומים, וירידה במקדמי ההפרשה הקבוצתית בענפי המשק העסקיים.

בתקופה המקבילה אשתקד ההוצאה כללה בין היתר את הגידול בהוצאה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה בסך של כ-7.3 מיליוני ש"ח. העלייה נבעה בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	2020	2021	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
9.1	5.6	2.5	3.8	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(5.3)	(6.2)	(1.5)	(1.9)	קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
3.8	(0.6)	1.0	1.9	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
14.5	(2.7)	2.0	0.2	הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי
18.3	(3.3)	3.0	2.1	סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
מזה:				
5.4	(1.5)	0.5	1.7	הוצאות בגין אשראי מסחרי/עסקי
12.9	(1.8)	2.5	0.4	הוצאות בגין אשראי פרטי
18.3	(3.3)	3.0	2.1	סך הכל
0.10%	(0.02%)	0.08%	0.14%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.40%	(0.07%)	0.16%	0.01%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.50%	(0.09%)	0.24%	0.16%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב- 69.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 61.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.5%.

להלן התפלגות העמלות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2020	2021	
ב-%	במיליוני ש"ח		עמלות:
(1.2)	16.4	16.2	ניהול חשבון
29.3	7.5	9.7	כרטיסי אשראי
11.6	19.8	22.1	פעילות בשוק ההון
35.5	7.6	10.3	טיפול באשראי
18.5	2.7	3.2	הפרשי המרה
(6.9)	2.9	2.7	עמלות מעסקי מימון
8.9	4.5	4.9	עמלות אחרות
12.5	61.4	69.1	סך כל העמלות

הכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו ב-5.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2021 נרשם רווח ממימוש נכס נדל"ן בסך כ-5.0 מיליוני ש"ח.

הוצאות תפעוליות ואחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו ב-140.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-132.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-5.7%.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
68.1	71.6	משכורות והוצאות נלוות
20.7	20.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
43.9	48.1	הוצאות אחרות
132.7	140.3	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-71.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-68.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5.1%. הגידול נובע בעיקר מהפרשה למענק שנתי ועדכוני עתודות.

ההוצאות האחרות הסתכמו ב-48.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-43.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שיעור של 9.6%. הגידול נובע בעיקר מהוצאות שיווק ופרסום והוצאות מחשב.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמה ב-43.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-34.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-35.0% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 34.2%. הפער נובע בעיקר מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים.

סך הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכם ב-83.1 מיליוני ש"ח. סכום זה הושפע מהרווח הנקי לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך 79.8 מיליוני ש"ח, מקיטון נטו בקרן הון בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 1.1 מיליוני ש"ח נטו וגידול נטו בגין הטבות לעובדים בסך 4.4 מיליוני ש"ח נטו.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב- 10,688.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-9,988.6 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2020 ול-10,348.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שינוי לעומת (באחוזים)					
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2021	
3.3	7.0	10,348.8	9,988.6	10,688.0	סך כל המאזן
(8.7)	6.1	3,815.8	3,710.8	3,485.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
27.6	51.9	625.3	525.0	797.7	ניירות ערך
5.9	9.2	5,165.2	5,008.3	5,471.7	אשראי לציבור, נטו
30.0	30.0	620.6	620.6	806.6	אשראי לממשלה
3.0	6.9	8,612.4	8,297.4	8,868.9	פקדונות הציבור
10.3	13.3	804.3	782.9	887.4	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-3,485.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3,815.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, קיטון בשיעור של 8.7%.

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2021	
1,224.5	1,081.9	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
2,591.3	2,403.5	פקדונות בבנקים מסחריים
3,815.8	3,485.4	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-5,471.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,165.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 5.9%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2021 ב-612.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-582.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור				יתרה ליום		
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	השינוי		31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
%	%	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
						מטבע ישראלי:
97.2	97.2	6.0	299.0	5,020.8	5,319.8	לא צמוד
2.6	2.6	5.6	7.4	133.3	140.7	צמוד למדד
0.2	0.2	0.9	0.1	11.1	11.2	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	5.9	306.5	5,165.2	5,471.7	סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
ב-%		מיליוני ש"ח			
15.6	9.9	86.8	91.3	100.3	עסקים גדולים
5.3	0.6	271.3	283.9	285.6	עסקים בינוניים
2.1	12.1	597.2	543.7	609.7	עסקים קטנים וזעירים
6.1	9.2	4,280.4	4,158.5	4,539.8	משקי בית
70.6	123.1	1.7	1.3	2.9	בנקאות פרטית
-	-	0.4	0.4	0.8	גופים מוסדיים
5.8	9.1	5,237.8	5,079.1	5,539.1	סך הכל
מזה אשראי צרכני ללא כרטיסי אשראי					
6.2	8.7	3,792.8	3,704.1	4,026.9	משקי בית
73.3	136.4	1.5	1.1	2.6	בנקאות פרטית
6.2	8.8	3,794.3	3,705.2	4,029.5	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 30 בספטמבר 2021 ב-7,709.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,473.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 30 בספטמבר 2021			ענף משק
שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	
%	%		%	%		
(36.1)	1.3	96.5	0.8	61.7	61.7	שירותים פיננסיים
(5.5)	6.3	474.1	5.8	448.0	448.0	בינוי ונדל"ן
7.2	1.5	115.6	1.6	123.9	123.9	תעשייה
23.7	1.9	139.3	2.2	172.3	172.3	מסחר
31.0	-	2.9	-	3.8	3.8	מידע ותקשורת
3.6	83.9	6,273.7	84.3	6,498.4	6,498.4	לקוחות פרטיים
8.2	5.0	371.1	5.2	401.7	401.7	אחרים
3.2	100.0	7,473.2	100.0	7,709.8	7,709.8	סך הכל

האשראי לממשלה – ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותגים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדר, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון. ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותגים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותג יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותג להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי. סך הפקדון בסך 618 מיליוני ש"ח שהופקד במסגרת המכרז הקודם, הוחזר במלואו לבנק לאחר הצמדה למדד.

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2021 ב- 797.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 625.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020. בתקופה זאת חלה ירידה בשווי ההון של תיק אגרות החוב הזמינות למכירה בסך 0.2 מיליוני ש"ח שנזקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 1.5 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב שמומשו מהתיק הזמין למכירה. יתרת קרן ההון מהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הון ליום 30 בספטמבר 2021 עומדת על 1.2 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
ב- %		במיליוני ש"ח		
99.1	95.9	619.8	765.3	אגרות חוב של ממשלת ישראל
0.2	3.8	1.4	30.0	אגרות חוב של בנקים בישראל
0.7	0.3	4.1	2.4	אגרות חוב של אחרים בישראל
100.0	100.0	625.3	797.7	סך הכל

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		שינוי	יתרה ליום		
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021		31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
ב- %		מיליוני ש"ח ב- %	מיליוני ש"ח		
77.4	83.7	37.8	183.2	484.2	667.4
0.8	0.3	(48.9)	(2.3)	4.7	2.4
21.8	16.0	(6.2)	(8.5)	136.4	127.9
100.0	100.0	27.6	172.4	625.3	797.7

מטבע ישראלי:

לא צמוד

צמוד למדד

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכמה ב- 24.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-25.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020. ביום 22 בפברואר 2021 נחתם הסכם למכירת נכס בתמורה של 8.8 מיליוני ש"ח. במהלך הרבעון השלישי של השנה נרשם רווח מממוש הנכס בסך של כ- 5.0 מיליוני ש"ח.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכמו ב-8,868.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,612.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 3.0%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	שינוי	31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
88.4	87.4	1.8	7,616.2	7,752.3	מטבע ישראלי:
6.6	6.5	1.8	563.2	573.5	לא צמוד*
					צמוד למדד**
5.0	6.1	25.4	433.0	543.1	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	3.0	8,612.4	8,868.9	סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2021 בסך 2.3 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 25.2 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 30 בספטמבר 2021 בסך 28.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 4.6 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

יתרה ליום		שינוי	
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021		
מיליוני ש"ח		ב-%	
275.4	290.7	5.6	עסקים גדולים
255.1	197.5	(22.6)	עסקים בינוניים
502.1	562.6	12.0	עסקים קטנים וזעירים
7,346.6	7,584.9	3.2	משקי בית
185.6	189.8	2.3	בנקאות פרטית
47.6	43.4	(8.8)	גופים מוסדיים
8,612.4	8,868.9	3.0	סך הכל

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021
4,126	4,431

בתיקי ניירות ערך

הון והלימות ההון

ההון ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-887.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-804.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020, גידול בשיעור של 10.3%.

לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת.

בהתאם להוראת השעה, ההקלה ביחסי ההון המזעריים תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחס ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, במסגרת החוזר נקבע, כי הפחתת ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה מהאמור. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 8.00%- ו-11.50% בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הבנק ובהתחשב ביעדים העסקיים של הבנק והצמיחה המתוכננת.
- תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
- קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת הון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בקיצון.
- מקדם שמרנות כרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.

למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2020, אושר ביום 27 בדצמבר 2020, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים לרבות סיכון הריבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות

ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל. אמידת הסיכונים מביאה בחשבון גם את היבטי משבר הקורונה והשלכות אפשריות על הבנק.

מבחינת הקיצון

הבנק מבצע תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" ע"פ שלוש שנים, בתחום סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד, מתווה תרחישי קיצון כולל גם השפעות קיצוניות של משבר הקורונה. למידע מפורט, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך החל מיום 1 בינואר 2021 עומדת התקרה על 10%.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים.

במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2020 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2020.

30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:		
880.2	777.3	798.2
61.1	62.2	66.1
941.3	839.5	864.3
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
5,334.0	5,036.5	5,163.1
6.6	5.0	5.5
537.4	519.5	520.7
5,878.0	5,561.0	5,689.3
3. יחס ההון לרכיבי סיכון:		
14.97%	13.98%	14.03%
16.01%	15.10%	15.19%
8.0%	8.0%	8.0%
11.5%	11.5%	11.5%

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2

סך הכל ההון הכולל

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סך יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2021 עמד על 14.97%, בהשוואה ל-14.03% ליום 31 בדצמבר 2020. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2021 עמד על 16.01%, בהשוואה ל-15.19% ליום 31 בדצמבר 2020. ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-941.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-864.3 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2020. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מגידול ביתרת רווחים אשר קוזזו מגידול בנכסי סיכון. הון רובד 2 ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-61.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-66.1 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2020. הקיטון נובע מקיטון בהפרשה להפסדי אשראי ומקיטון בהכרה בשטר הון. נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכמו ב-5,877.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-5,689.3 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול בחובות בתאגידים וגידול באשראי קמעונאי.

יחס המינוף – הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן – "ההוראה"). יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 – התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ההקלה תהיה בתוקף עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר מכן ההקלה תחול ל-24 חודשים נוספים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה, או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם להוראה, הנמוך מביניהם. ביום 7 במרס 2021, פרסם בנק ישראל טיוטה לתיקון ההוראה, לפיה תוארך תקופת הוראת השעה ביחס למרבית ההקלות בתקופה נוספת בת שישה חודשים, עד ליום 30 בספטמבר 2021. יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 7.78%, בהשוואה ל-7.24% ליום 31 בדצמבר 2020.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 12' לתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 24' לדוחות הכספיים לשנת 2020.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 24' לדוחות הכספיים לשנת 2020.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		סך ההכנסות*	
30.9.20	30.9.21	השינוי	30.9.20	30.9.21	
ב- %		במיליוני ש"ח			
1.2	1.3	20.0	1.0	1.2	מגזר עסקים גדולים
4.8	3.0	(30.8)	3.9	2.7	מגזר עסקים בינוניים
11.2	12.9	27.5	9.1	11.6	מגזר עסקים קטנים וזעירים
75.2	68.9	1.6	61.0	62.0	מגזר משקי בית
0.9	0.8	-	0.7	0.7	מגזר בנקאות פרטית
-	0.3	-	-	0.3	גופים מוסדיים
6.7	12.8	113.0	5.4	11.5	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	11.0	81.1	90.0	סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.20	30.9.21	השינוי	30.9.20	30.9.21	
ב- %		במיליוני ש"ח			
1.5	1.4	-	3.6	3.6	מגזר עסקים גדולים
4.5	3.2	(24.3)	11.1	8.4	מגזר עסקים בינוניים
10.4	10.3	5.5	25.3	26.7	מגזר עסקים קטנים וזעירים
77.1	74.2	2.4	188.1	192.7	מגזר משקי בית
0.7	0.8	16.7	1.8	2.1	מגזר בנקאות פרטית
0.1	0.2	-	0.2	0.4	גופים מוסדיים
5.7	10.0	86.3	13.9	25.9	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	6.5	244.0	259.8	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		ב. רווח (הפסד) נקי
30.9.20	30.9.21	30.9.20	30.9.21	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
0.2	0.4	(0.4)	(0.3)	מגזר עסקים גדולים
3.6	4.8	1.9	1.3	מגזר עסקים בינוניים
7.5	10.7	4.0	4.7	מגזר עסקים קטנים וזעירים
38.7	46.9	13.8	14.0	מגזר משקי בית
0.7	0.9	0.3	0.3	מגזר בנקאות פרטית
-	0.2	-	0.2	גופים מוסדיים
7.9	15.9	3.1	7.2	מגזר ניהול פיננסי
58.6	79.8	22.7	27.4	סך הכל

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*					
חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			
% מסך כל הנכסים		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.20	30.9.21	השינוי	30.9.20	30.9.21	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
1.9	1.9	2.5	95.4	97.8	מגזר עסקים גדולים
6.7	5.6	(11.7)	330.4	291.8	מגזר עסקים בינוניים
11.3	11.4	7.6	555.8	597.8	מגזר עסקים קטנים וזעירים
80.1	81.1	8.0	3,926.9	4,242.6	מגזר משקי בית
-	-	41.7	1.2	1.7	מגזר בנקאות פרטית
-	-	100.0	0.3	0.6	גופים מוסדיים
100.0	100.0	6.6	4,910.0	5,232.3	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
% מסך כל ההתחייבויות		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30.9.20	30.9.21	השינוי	30.9.20	30.9.21	
ב- %	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח		
3.8	3.7	12.6	292.8	329.8	מגזר עסקים גדולים
2.9	2.1	(14.9)	222.4	189.3	מגזר עסקים בינוניים
5.7	6.3	26.4	441.0	557.6	מגזר עסקים קטנים וזעירים
85.1	85.3	14.1	6,599.2	7,532.3	מגזר משקי בית
1.8	2.1	30.2	140.5	183.0	מגזר בנקאות פרטית
0.7	0.5	(21.2)	54.6	43.0	גופים מוסדיים
100.0	100.0	14.0	7,750.5	8,834.8	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	
במיליוני ש"ח						
47.0	0.1	46.9	46.9	-	46.9	הכנסות ריבית, נטו
14.7	0.6	14.1	15.8	0.7	15.1	סך ההכנסות שאינן מריבית
61.7	0.7	61.0	62.7	0.7	62.0	סך הכנסות
2.5	-	2.5	0.4	-	0.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
36.7	0.3	36.4	40.8	0.2	40.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
14.1	0.3	13.8	14.3	0.3	14.0	רווח נקי
3,969.1	1.2	3,967.9	4,409.8	2.3	4,407.5	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
4,159.8	1.3	4,158.5	4,542.7	2.9	4,539.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,953.0	156.3	6,796.7	7,961.5	179.4	7,782.1	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
7,290.2	153.9	7,136.3	7,774.7	189.8	7,584.9	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	מגזר בנקאות סך הכל	מגזר משקי בית פרטית	מגזר משקי בית פרטית	
במיליוני ש"ח						
143.2	0.3	142.9	140.2	0.2	140.0	הכנסות ריבית, נטו
46.7	1.5	45.2	54.6	1.9	52.7	סך ההכנסות שאינן מריבית
189.9	1.8	188.1	194.8	2.1	192.7	סך הכנסות
12.9	-	12.9	(1.8)	-	(1.8)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
114.5	0.7	113.8	123.1	0.7	122.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
39.4	0.7	38.7	47.8	0.9	46.9	רווח נקי
3,928.1	1.2	3,926.9	4,244.3	1.7	4,242.6	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
4,159.8	1.3	4,158.5	4,542.7	2.9	4,539.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,739.7	140.5	6,599.2	7,715.3	183.0	7,532.3	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
7,290.2	153.9	7,136.3	7,774.7	189.8	7,584.9	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-140.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-143.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 2%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון במרווחי אשראי לציבור ומירידה במרווחים הפיננסיים על פקדונות הציבור עקב ירידה בריבית בנק ישראל לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-54.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-46.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 17%. הגידול נובע מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך, מט"ח וקרטיסי אשראי.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בהכנסות בסך-1.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך-12.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ההכנסה נובעת בעיקר מגידול בגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות ומירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאות בדחיית תשלומים. בתקופה המקבילה אשתקד היה גידול בהוצאה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-123.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-114.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 8% הנובע בחלקו מגידול בסך ההוצאות ובחלקו מעליה במשקלו היחסי של המגזר מתוך סך המגזרים.

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-47.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-39.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 21%. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב ירידה בהפרשה להפסדי אשראי לעומת אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-4,542.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4,159.8 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2021, גידול של 9%. ראה גם פרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכמו ב-7,774.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,290.2 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2020, גידול של 7%.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020				לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
5.6	2.1	0.5	8.2	5.0	2.6	0.4	8.0	הכנסות ריבית, נטו
6.0	0.6	0.7	7.3	4.1	1.3	0.6	6.0	סך ההכנסות שאינן מריבית
11.6	2.7	1.2	15.5	9.1	3.9	1.0	14.0	סך הכנסות
2.2	(0.4)	(0.1)	1.7	0.2	0.2	0.1	0.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי
2.3	1.1	1.8	5.2	2.5	0.6	1.5	4.6	אשראי
4.7	1.3	(0.3)	5.7	4.0	1.9	(0.4)	5.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
605.0	287.8	100.0	992.8	622.4	326.4	93.2	1,042.0	רווח נקי
609.4	285.8	100.4	995.6	543.7	283.9	91.3	918.9	יתרה ממוצעת של האשראי
564.4	183.7	301.0	1,049.1	452.6	213.6	287.0	953.2	לציבור
562.6	197.5	290.7	1,050.8	469.0	207.9	285.4	962.3	יתרת האשראי לציבור לסוף
								תקופת הדיווח
								יתרת פקדונות של פקדונות
								הציבור
								יתרת פקדונות הציבור לסוף
								תקופת הדיווח

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020				לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	מגזר עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
25.1	1.5	8.1	15.5	24.4	1.5	6.7	16.2	הכנסות ריבית, נטו
14.9	2.1	3.0	9.8	14.3	2.1	1.7	10.5	סך ההכנסות שאינן מריבית
40.0	3.6	11.1	25.3	38.7	3.6	8.4	26.7	סך הכנסות
5.4	-	2.4	3.0	(1.5)	(0.3)	(1.8)	0.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
16.7	3.3	3.0	10.4	15.8	3.3	2.8	9.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
11.3	0.2	3.6	7.5	15.9	0.4	4.8	10.7	רווח נקי
981.6	95.4	330.4	555.8	987.4	97.8	291.8	597.8	יתרה ממוצעת של נכסים
918.9	91.3	283.9	543.7	995.6	100.4	285.8	609.4	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
956.2	292.8	222.4	441.0	1,076.5	329.6	189.3	557.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
962.3	285.4	207.9	469.0	1,050.8	290.7	197.5	562.6	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-24.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-25.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 3% עקב ירידה בריבית בנק ישראל לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-14.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-14.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 4%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בעמלות מטיפול באשראי.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בהכנסות בסך-1.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך-5.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה נובעת מירידה במקדמים הקבוצתיים העסקיים. בתקופה המקבילה אשתקד היה גידול בהפרשה הפרטנית וגידול במקדמים של ההפרשה הקבוצתית עקב השלכות משבר הקורונה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-15.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-16.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 5%, הקיטון נובע מהקטנת חלקו היחסי של המגזר מתוך כלל המגזרים.

הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-15.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-11.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 41%. הגידול מוסבר בעיקר בשינוי בהפרשה להפסדי אשראי להלן.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכם ב-995.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-918.9 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2020, גידול של 8%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2021 הסתכמו ב-1,050.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-962.3 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2020, גידול של 9%

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-25.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 86%. הגידול נובע בעיקר מרווח שהוכר בגין מימוש נכס נדלן, מעליה ברווחי מימוש ניירות ערך והשפעת מדד חיובית לתקופה.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-15.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 101%, הנובע בעיקר מעלייה בהכנסות.

סקירת הסיכונים

35	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
35	סיכון אשראי
50	סיכון שוק
56	סיכון נזילות
57	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2020. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2020. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון.

כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול התירויות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושם באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות במחלקת ניהול סיכונים ובפונקציית הציות בבנק, היחידות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנותנות שירותים לבנק, אגף החשב והייעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ה. מנהל הסיכונים הראשי - נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:

מר דורון סגל, מכהן כמנהל המחלקה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים וההמשכיות העסקית וכממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך ודיני תחרות כלכלית. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי מר גבריאל טייטל, מנכ"ל הבנק. סיכוני אשראי מנוהלים על ידי גב' רונית עוזיאל, ראש אגף אשראי. סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי מנוהלים על ידי גב' איריס ניסנקורן, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות. הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חוה אלקוני-נוימן, היועצת המשפטית של הבנק. סיכוני הציות מנוהלים על ידי מר אמיר בירנבוים, אשר במסגרת תפקידו כקצין הציות הראשי הקבוצתי, מנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וסיכונים חוצי גבולות. כמו כן, ימונה ל- Responsible Officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA וה-CRS והסכם ה-QI.

סיכוני ה-IT מנוהלים החל מיום 6 באפריל 2021, על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ. מתחילת השנה ועד ליום זה, נוהלו על ידי גב' איריס לבנון, משנה למנכ"ל מתף וממלאת מקומו. סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע.

- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי ההנהלה ומנהלי מחלקות בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.
- במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.
- יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאנליטיקה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.
- לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן.
- למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האשראי.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 30 בספטמבר 2021, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

עם תחילת המשבר ולאור ההשלכות האפשריות שהיו על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל חוזרים ובהם דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזרים נקבע, בין היתר, כי שינויים בתנאי הלוואות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש. בנק ישראל מעודד את הבנקים לבצע שינויים זהירים בתנאי הלוואות, אשר מבוססים על הבנת סיכון האשראי של הלווה, ואשר עקביים עם חוקים, תקנות והוראות רלוונטיות ויכולים לסייע לפירעון החוב.

מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתית:

30 בספטמבר 2021			
חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח		פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽²⁾	
		חובות לא בעייתיים	
מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת חוב רשומה	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-6 חודשים
במיליוני ש"ח			
-	3.0	-	-
-	18.0	0.2	-
0.1	54.5	-	-
0.1	75.5	0.2	-
0.6	90.5	0.2	-
0.1	110.4	6.7	2.4
0.2	114.3	0.1	19.9

(2) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אחרת אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

עם פרוץ משבר הקורונה, אימץ הבנק את ההקלות הרגולטוריות שניתנו על-ידי בנק ישראל ואפשר ללקוחותיו לדחות החזרי תשלומים של הלוואות וגם להסדיר לוח תשלומים מקל לפירעון החוב. קיימת ירידה משמעותית בהיקף האשראי המוקפא. נכון ליום 30 בספטמבר 2021 שיעור החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים מסך האשראי אינו מהותי. סכומי התשלומים שנדחו (קרן וריבית) ליום 30 בספטמבר 2021 עמדה על 0.1 מיליוני ש"ח.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 98.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 94.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2020.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 30 בספטמבר 2021 על 1.3%, בדומה לסוף שנת 2020. 11% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף המסחר, 26% לענף הבינוי והנדל"ן, 57% לענף הלקוחות הפרטיים. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.3% בדומה לסוף שנת 2020. למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 13.ב.1 (1) לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 בדצמבר 2020			30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			במיליוני ש"ח
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)									
5,015.9	4,094.9	921.0	4,865.6	3,988.1	877.5	5,275.9	4,328.9	947.0	סיכון אשראי מאזני
2,204.9	1,976.3	228.6	2,263.6	1,989.7	273.9	2,137.1	1,934.9	202.2	סיכון אשראי חוץ מאזני
7,220.8	6,071.2	1,149.6	7,129.2	5,977.8	1,151.4	7,413.0	6,263.8	1,149.2	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:									
136.4	122.8	13.6	136.3	118.8	17.5	173.2	157.7	15.5	לא בעייתי
סה"כ בעייתי: (2)									
32.4	18.5	13.9	23.6	8.5	15.1	26.4	12.9	13.5	- השגחה מיוחדת
10.6	6.6	4.0	9.1	5.1	4.0	8.0	7.9	0.1	- נחות
46.9	39.3	7.6	48.6	39.2	9.4	58.5	35.3	23.2	- פגום
226.3	187.2	39.1	217.6	171.6	46.0	266.1	213.8	52.3	סך הכל סיכון אשראי מאזני
26.1	15.3	10.8	21.7	11.5	10.2	30.7	20.8	9.9	סיכון אשראי חוץ מאזני
252.4	202.5	49.9	239.3	183.1	56.2	296.8	234.6	62.2	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
10.5	6.6	3.9	9.1	5.2	3.9	7.9	7.9	-	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
7,473.2	6,273.7	1,199.5	7,368.5	6,160.9	1,207.6	7,709.8	6,498.4	1,211.4	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
נכסים שאינם מבצעים:									
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית									
39.7	32.1	7.6	41.4	32.0	9.4	51.0	28.0	23.0	

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021		
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*					
48.3	38.9	9.4	40.4	35.9	4.5
יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה					
5.3	5.2	0.1	22.2	2.8	19.4
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה					
(0.3)	(0.3)	-	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום					
(1.4)	(1.3)	(0.1)	(1.3)	(1.0)	(0.3)
חובות פגומים שנמחקו					
(3.3)	(3.3)	-	(2.8)	(2.4)	(0.4)
חובות פגומים שנפרעו					
48.6	39.2	9.4	58.5	35.3	23.2
יתרת חובות פגומים לסוף תקופה					
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש					
36.4	31.6	4.8	32.3	28.5	3.8
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת תקופה					
5.0	3.3	1.7	3.2	2.1	1.1
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה					
(1.2)	(1.1)	(0.1)	(0.9)	(0.9)	-
חובות בארגון מחדש שנמחקו					
(2.8)	(2.8)	-	(2.2)	(1.9)	(0.3)
חובות בארגון מחדש שנפרעו					
37.4	31.0	6.4	32.4	27.8	4.6
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה					
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים					
12.3	7.2	5.1	8.8	6.3	2.5
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
1.7	1.2	0.5	2.1	0.7	1.4
גידול בהפרשות					
(0.6)	(0.6)	-	(1.3)	(0.8)	(0.5)
גביות ומחיקות					
13.4	7.8	5.6	9.6	6.2	3.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה					

לשנה שנסתיימה ביום			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום						
31 בדצמבר 2020			30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			במיליוני ש"ח
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*									
42.7	31.8	10.9	42.7	31.8	10.9	46.9	39.3	7.6	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
24.5	23.9	0.6	19.1	18.9	0.2	24.1	4.0	20.1	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה
(0.5)	(0.5)	-	(0.5)	(0.5)	-	-	-	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(8.6)	(5.8)	(2.8)	(4.6)	(3.8)	(0.8)	(4.8)	(2.8)	(2.0)	חובות פגומים שנמחקו
(11.2)	(10.1)	(1.1)	(8.1)	(7.2)	(0.9)	(7.7)	(5.2)	(2.5)	חובות פגומים שנפרעו
46.9	39.3	7.6	48.6	39.2	9.4	58.5	35.3	23.2	יתרת חובות פגומים לסוף תקופה
* מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש									
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת תקופה									
32.8	26.6	6.2	32.8	26.6	6.2	35.9	30.8	5.1	
19.8	17.7	2.1	15.7	13.9	1.8	8.5	6.6	1.9	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(7.0)	(4.9)	(2.1)	(3.8)	(3.3)	(0.5)	(4.4)	(2.4)	(2.0)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(9.7)	(8.6)	(1.1)	(7.3)	(6.2)	(1.1)	(7.6)	(7.2)	(0.4)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
35.9	30.8	5.1	37.4	31.0	6.4	32.4	27.8	4.6	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים									
10.0	5.1	4.9	10.0	5.1	4.9	11.6	7.5	4.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
4.8	3.6	1.2	3.7	2.8	0.9	3.4	1.6	1.8	גידול בהפרשות
(3.2)	(1.2)	(2.0)	(0.3)	(0.1)	(0.2)	(5.4)	(2.9)	(2.5)	גביות ומחיקות
11.6	7.5	4.1	13.4	7.8	5.6	9.6	6.2	3.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

מדדי סיכון

לשנה שנסתיימה ביום	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
31 בדצמבר 2020			
1.10%	1.14%	1.20%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
			מזה:
0.90%	0.96%	1.06%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.20%	0.18%	0.14%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
1.27%	1.15%	1.28%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.45%	0.50%	(0.09%)	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.16%	0.17%	0.04%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.39%	1.39%	1.22%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
154.80%	145.68%	115.21%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
126.48%	122.70%	101.51%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
10.47%	11.86%	3.17%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021							
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.5	-	(0.1)	0.2	0.2	123.7	123.9	תעשייה
6.6	1.7	1.7	25.5	25.5	296.5	330.3	בניה ונדל"ן - בינוי
0.4	-	(0.2)	-	-	117.6	117.7	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.9	-	(0.8)	0.1	11.3	160.1	172.3	מסחר
0.1	-	(0.1)	-	-	60.2	61.7	שירותים פיננסיים
2.8	0.2	(2.0)	1.8	5.6	391.1	405.5	ענפים אחרים
16.3	1.9	(1.5)	27.6	42.6	1,149.2	1,211.4	סך הכל מסחרי
55.3	(0.3)	(1.8)	35.3	56.3	6,263.8	6,498.4	אנשים פרטיים
71.6	1.6	(3.3)	62.9	98.9	7,413.0	7,709.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	4,008.0	4,008.0	בנקים בישראל וממשלת ישראל
71.6	1.6	(3.3)	62.9	98.9	11,421.0	11,717.8	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,749.2 מיליוני ש"ח, 797.7 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח ו-2,170.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוזי-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.6	0.9	(2.2)	0.3	0.4	112.4	113.1	תעשייה
6.6	0.2	2.1	10.3	10.2	348.4	370.7	בניה ונדל"ן - בינוי
0.6	-	0.1	-	-	125.7	125.7	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5.9	0.1	4.2	-	13.2	127.2	141.2	מסחר
0.3	-	-	-	-	81.4	82.3	שירותים פיננסיים
5.2	-	1.2	1.8	7.5	356.3	374.6	ענפים אחרים
20.2	1.2	5.4	12.4	31.3	1,151.4	1,207.6	סך הכל מסחרי
54.1	5.1	12.9	39.2	53.0	5,977.8	6,160.9	אנשים פרטיים
74.3	6.3	18.3	51.6	84.3	7,129.2	7,386.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,626.0	3,626.1	בנקים בישראל וממשלת ישראל
74.3	6.3	18.3	51.6	84.3	10,755.2	10,994.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,183.0 מיליוני ש"ח, 525.0 מיליוני ש"ח, 0.3 מיליוני ש"ח ו- 2,286.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוזי-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.6	0.9	(2.2)	0.2	0.2	115.0	115.6	תעשייה
6.6	-	1.9	9.7	9.7	326.0	344.7	בניה ונדל"ן - בינוי
0.6	-	0.1	-	-	129.4	129.4	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5.7	0.1	4.0	-	11.6	126.3	139.3	מסחר
0.3	-	0.1	-	-	93.9	96.5	שירותים פיננסיים
4.9	1.1	1.9	0.7	8.4	359.0	374.0	ענפים אחרים
19.7	2.1	5.8	10.6	29.9	1,149.6	1,199.5	סך הכל מסחרי
56.8	5.5	16.0	39.3	64.5	6,071.2	6,273.7	אנשים פרטיים
76.5	7.6	21.8	49.9	94.4	7,220.8	7,473.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,834.1	3,834.1	בנקים בישראל וממשלת ישראל
76.5	7.6	21.8	49.9	94.4	11,054.9	11,307.3	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,449.7 מיליוני ש"ח, 625.3 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח ו- 2,231.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוזי מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית וזהירה המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי בפרט, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מידתיות וזהירות אלה באות לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי והמכירות המוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

כמו כן, אימצה קבוצת הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הנדל"ן והבינוי, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים, וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה. בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר), סוג העסקה (תמ"א/מחיר משתכן/מחיר מטרות וכו'). כמו כן נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, קופת המימון, איכות הלוואה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי, ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות

ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע.

הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש, באמצעות כלים לחישוב תשואה. ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחנת קבוצת הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

משבר הקורונה הביא לחוסר וודאות באשר להמשך הביקושים בתחום הנדל"ן המניב, כאשר קיימת שונות בין סוגי הנכסים המניבים. ככל שתהיה פגיעה בתחום זה, היא צפויה להשפיע בעיקר על נכסים ישנים שאינם באזורי ביקוש. הבנק בוחן באופן שוטף את מידת הפגיעה בנכסים מסוג זה.

החל מתחילת המשבר בוצעה בחינה מעמיקה של כלל הלקוחות בתיק האשראי בבנק, תוך ניתוח השפעה אפשרית על פעילותם, התייחסות למימון קרקעות וליווי פרויקטים פעילים ובחתך לפי יעוד הקרקע או הפרויקט (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), מתוך כוונה למפות ולהציף סיכונים אפשריים בתיק האשראי לנדל"ן.

למועד הדיווח שוק הנדל"ן בארץ מצוי במגמת גידול והתפתחות מואצת, בדגש על תחום המגורים, אך גם בתחום המשרדים והמסחר. מגמה זו, בשילוב עם מדיניות הבנק המידתית, הביא לכך שלהערכת הבנק, לא נרשמה השפעה מהותית על איכות התיק.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020
במיליוני ש"ח		
סיכון אשראי כולל⁽¹⁾		
123.8	248.0	201.8
60.5	62.3	76.1
63.3	185.7	125.7
53.3	-	18.3
270.9	248.4	254.0
סך הכל		
448.0	496.4	474.1

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 63.3 מיליוני ש"ח (31.7 מיליוני ש"ח מאזני ו-31.6 מיליוני ש"ח חוץ מאזני) (30.9.20 - 185.7 מיליוני ש"ח, 76.5 מיליון ש"ח ו-109.2 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.20 - 125.7 מיליוני ש"ח, 63.2 מיליוני ש"ח ו-62.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, כגון ובעיקר - פרויקטי תשתיות, אשראי לחברות נדל"ן מניב ולווים, ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 7.6%, בהשוואה ל-3.9% ליום 31 בדצמבר 2020.

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 5.7%, בהשוואה ל-2.1% ליום 31 בדצמבר 2020.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

אשראי צרכני למשקי הבית מורכב בעיקר מלקוחות שכירים, שעיקרם במערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים. מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני. הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופיין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק פועל ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר. בנושא מכרז החשכ"ל ראה גם באור 7 בדוחות הכספיים. כ-77% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח. הבנק אינו מעניק הלוואות לדיר. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים

פרוץ משבר הקורונה לווה ברמת אי וודאות כלכלית גבוהה. הבנק נקט במספר פעולות על מנת לגדר את סיכון האשראי, בין היתר, עדכון הפרמטרים לסיווג חובות בעייתיים והתאמות במודל החיתום ובנהלי העבודה בתחום האשראי. כמו כן, בוצעו הפרשות ברמה הקבוצתית והפרטנית בגישה שמרנית. בהמשך לשיפור במצב המשק בישראל החל מתחילת השנה, חל שיפור ביחס בין האשראי הבעייתי לאשראי התקין בבנק ומרבית הלקוחות להם בוצעה הקפאת תשלומי הלוואות בתקופת המשבר, חזרו לשלם את ההלוואות כסדרן. לאור האמור לעיל, הבנק חזר למדיניות החיתום טרם המשבר. עם זאת, ההתפרצות המחודשת של הנגיף עלולה לפגוע במגמת השיפור. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הכנסה בגין הפסדי אשראי בגין אנשים פרטיים בסך של כ-1.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך כ-12.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נוצרה הכנסה שנבעה בעיקרה מגידול בגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות ומירידה ביתרות האשראי להלוואות אשר נמצאות בדחיית תשלומים.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2020 במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים	30 בספטמבר 2021		
			2020	2021	
			במיליוני ש"ח		
					יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות
	7.9	863.4	12.7	826.5	931.2
	5.6	3,418.7	8.3	3,333.3	3,611.5
	6.1	4,282.1	9.2	4,159.8	4,542.7
	(0.1)	815.4	0.2	812.7	814.5
	(2.0)	942.4	(3.3)	954.3	923.1
	(6.8)	233.9	(6.8)	234.1	218.1
	(1.8)	1,991.7	(2.3)	2,001.1	1,955.7
	3.6	6,273.8	5.5	6,160.9	6,498.4
					ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר
	7.3	3,957.6	8.1	3,928.1	4,244.6
					בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2020 במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים	30 בספטמבר 2021		
			2020	2021	
			במיליוני ש"ח		
	(10.2)	39.3	(9.9)	39.2	35.3
	(16.8)	25.0	52.9	13.6	20.8
	6.4	4,217.8	9.2	4,107.0	4,486.6
	6.1	4,282.1	9.2	4,159.8	4,542.7
	19.7	6.6	51.9	5.2	7.9
	(9.7)	30.8	(10.3)	31.0	27.8
	0.37%		0.41%	(0.05%)	

להפסדי אשראי מסך האשראי*

*על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

30 בספטמבר 2021				הכנסה קבועה בחשבון* באלפי ש"ח
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	
		במיליוני ש"ח		
	78.8	37.2	4.3	32.9
	328.0	990.5	99.6	890.9
	767.8	1,958.1	400.7	1,557.4
	781.1	1,556.9	548.8	1,008.1
	1,955.7	4,542.7	1,053.4	3,489.3

30 בספטמבר 2020				
הכנסה קבועה בחשבון*	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך הכל סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	35.2	7.5	42.7	74.4
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	909.3	88.3	997.6	364.1
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,484.0	360.1	1,844.1	801.4
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	828.2	447.2	1,275.4	761.2
סך הכל	3,256.7	903.1	4,159.8	2,001.1

31 בדצמבר 2020				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	35.2	7.0	42.2	77.1
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	924.1	94.4	1,018.5	356.8
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,517.2	378.4	1,895.6	797.5
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	855.6	470.2	1,325.8	760.3
סך הכל	3,332.1	950.0	4,282.1	1,991.7

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			
30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020	תקופה לפירעון
במיליוני ש"ח			
1,022.5	909.3	944.6	עד שנה
618.9	563.7	556.0	משנה ועד שלוש שנים
1,157.5	1,053.9	1,093.8	משלוש שנים ועד חמש שנים
886.9	771.6	830.1	מחמש שנים ועד שבע שנים
856.9	861.3	857.6	מעל שבע שנים
4,542.7	4,159.8	4,282.1	סך הכל

להלן התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

30 בספטמבר 2020***			30 בספטמבר 2021			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון כולל** אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון כולל** אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
96.2	75.2	21.0	97.7	74.8	22.9	עד 10
193.9	144.2	49.7	203.9	148.7	55.2	מ- 10 עד 20
502.6	318.4	184.2	526.1	323.7	202.4	מ- 20 עד 40
1,179.9	586.4	593.5	1,193.8	560.3	633.5	מ- 40 עד 80
2,000.8	541.2	1,459.6	2,071.8	516.7	1,554.4	מ- 80 עד 150
1,977.2	310.6	1,666.6	2,111.8	302.5	1,809.3	מ- 150 עד 300
210.3	25.1	185.4	294.0	29.0	265.0	מעל 300
6,160.9	2,001.1	4,159.8	6,498.4	1,955.7	4,542.7	סך הכל

31 בדצמבר 2020			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון כולל** אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
95.9	73.0	22.9	עד 10
194.2	143.3	50.9	מ- 10 עד 20
507.9	319.1	188.8	מ- 20 עד 40
1,186.2	575.1	611.1	מ- 40 עד 80
2,029.6	536.6	1,493.0	מ- 80 עד 150
2,029.9	316.7	1,713.2	מ- 150 עד 300
230.1	27.9	202.2	מעל 300
6,273.8	1,991.7	4,282.1	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים.

*** הוצג מחדש.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

2020 בספטמבר	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
סיכון אשראי מאזני			
במיליוני ש"ח			סוג האשראי
293.1	286.9	331.8	עו"ש
570.3	539.6	599.4	כרטיסי אשראי
3,333.3	3,243.6	3,512.6	אשראי בריבית משתנה
85.4	89.7	98.9	אשראי בריבית קבועה*
4,282.1	4,159.8	4,542.7	סך הכל

ביטחונות

30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח						
188.5	3.4	185.1	212.8	3.8	209.0	סך אשראי המגובה בביטחונות*
99.0	2.7	96.3	113.0	3.0	110.0	* מזה: בטחונות לא נזילים
89.5	0.7	88.8	99.8	0.8	99.0	בטחונות נזילים

31 בדצמבר 2020			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
192.9	3.5	189.4	סך אשראי המגובה בביטחונות*
101.5	2.7	98.8	* מזה: בטחונות לא נזילים
91.4	0.8	90.6	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים.

הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת ההחזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרות האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית. הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים.

הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה.

במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים.

בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאתר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

סיכון ריבית

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורות העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס וסיכון אינפלציוני. סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. נקבעה בהתאם להוראות מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
653.7	1.6	652.1	734.1	(1.3)	735.4	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
653.8	(18.6)	672.4	734.1	(1.3)	735.4	מזה: תיק בנקאי
31 בדצמבר 2020						
שקל	מט"ח	סך הכל				
במיליוני ש"ח						
672.0	(0.1)	671.9				שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
672.0	(0.2)	671.8				מזה: תיק בנקאי

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15 לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של הבנק:

2020 בספטמבר 30			2021 בספטמבר 30			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
26.3	(0.4)	26.7	6.6	(1.1)	7.7	עלייה במקביל של 1%
26.3	(0.4)	26.7	6.6	(1.1)	7.7	מזה: תיק בנקאי
(35.7)	(2.5)	(33.2)	(22.5)	1.3	(23.8)	ירידה במקביל של 1%
(35.7)	(2.5)	(33.2)	(22.5)	1.3	(23.8)	מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
28.0	0.9	27.1	21.7	1.1	20.6	התללה ⁽²⁾
(21.0)	(0.9)	(20.1)	(21.3)	(1.3)	(20.0)	השטחה ⁽³⁾
(4.4)	(1.0)	(3.4)	(14.2)	(1.6)	(12.6)	עליית ריבית בטווח הקצר
(2.6)	0.5	(3.1)	3.8	1.1	2.7	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2020			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
24.2	(0.6)	24.8	עלייה במקביל של 1%
24.2	(0.6)	24.8	מזה: תיק בנקאי
(38.8)	0.7	(39.5)	ירידה במקביל של 1%
(38.6)	0.8	(39.4)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים			
28.1	0.8	27.3	התללה ⁽²⁾
(21.8)	(1.1)	(20.7)	השטחה ⁽³⁾
(6.4)	(1.2)	(5.2)	עליית ריבית בטווח הקצר
(3.2)	0.7	(3.9)	ירידת ריבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

ראה הערות לטבלאות תרחישים בעמוד הבא.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁶⁾

30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית, נטו	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית, נטו	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים						
28.8	0.2	28.6	28.2	0.2	28.0	עלייה במקביל של 1%
28.8	0.2	28.6	28.2	0.2	28.0	מזה: תיק בנקאי
(59.4)	(0.2)	(59.2)	(57.9)	(0.2)	(57.7)	ירידה במקביל של 1%
(59.4)	(0.2)	(59.2)	(57.9)	(0.2)	(57.7)	מזה: תיק בנקאי
(49.1)	(0.3)	(48.8)	(35.1)	(0.3)	(34.8)	ירידה במקביל של 2% ⁽⁷⁾

31 בדצמבר 2020			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
30.7	0.2	30.5	עלייה במקביל של 1%
30.7	0.2	30.5	מזה: תיק בנקאי
(60.6)	(0.2)	(60.4)	ירידה במקביל של 1%
(60.6)	(0.2)	(60.4)	מזה: תיק בנקאי
(47.9)	(0.3)	(47.6)	ירידה במקביל של 2% ⁽⁷⁾

הערות לטבלאות תרחישים:

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
- (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
- (4) לאחר השפעות מקזות.
- (5) בתרחישי ירידת ריבית במגזר המדד נלקחת בחישוב סביבת ריבית שלילית.
- (6) בתרחישי ירידת ריבית המשקפים ריבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מריבית, בהתאם להנחות שונות.
- (7) בתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 2% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 1%. זאת משום שהמודל בתרחיש של ירידת ריבית של 2% מבטל הגנות ריבית על פקדונות ציבור מסוימים אשר קיימות בתרחיש של ירידת ריבית של 1%.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבהירות בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון וחוסר הוודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2022 ועבור הדולר לתקופות השכיחות החל מיולי 2023, לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הריבית הרלוונטיים. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם, לצורך קביעת רביות עוגן חלופיות לרביית הליבור עבור כל אחד מחמש המטבעות הבאים: דולר ארה"ב, לירה שטרלינג, אירו, פרנק שוויצרי ויון יפני. החלופות כוללות, בין היתר, את רביות ה-SOFR (Secured

(Overnight Financing Rate; ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average); ה-ESTR (Euro Short-Term Rate); ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight); ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate)).

ביום 3 באוגוסט 2021 פרסם בנק ישראל טיוטת ניהול בנקאי תקין בנושא "מעבר מריבית ליבור", אשר מפרטת עקרונות לעניין יישום המעבר לריביות בסיסיות אלטרנטיביות. זאת, בין היתר בהיבטים הבאים: אופן בחירת הריביות האלטרנטיביות, מתן מידע ללקוחות, ביצוע התאמות בחוזים קיימים, הפסקת הלוואות חדשות מבוססות ליבור, ניהול סיכונים ועוד.

להפסקת השימוש בליבור ומעבר לריביות עוגן חלופיות עשויות להיות השלכות רוחביות על הבנק כגון השלכות תפעוליות וחשבונאיות.

לעניין זה, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הובהר כי על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, הבנק נדרש לכלול גילוי בדבר ההיערכות להפסקת השימוש בליבור.

נכון למועד הדיווח, הבנק בחן את ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחד מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות הנ"ל והיערכות הנדרשת, הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021, המתייחסים לליבור.

להלן פירוט החוזים שיש לבנק המושפעים מריבית הליבור בגין חוזים שיימשכו מעבר לשנת 2021:

ליום 30 בספטמבר 2021	
היקף עסקאות (במיליוני ש"ח)	
אשראי לציבור	3.8
נגזרים (ערך נקוב)	118.5

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים יוצרים לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

נכון למועד פרסום הדוח, הבנק נערך לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור, כולל יישום בפועל של רביות העוגן החדשות. כחלק מהיערכות, הבנק הקים צוותים ייעודיים שמטרתם, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת היקף הסיכון, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם והעברת עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, נשלחה הודעה ללקוחות הבנק בדבר השינויים הצפויים בנוגע להפסקת השימוש בליבור והמשמעויות האפשריות של שינויים אלה, על פי המידע שהיה מצוי בידי הבנק באותה עת.

בשלב זה מופו הסיכונים הבאים:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מערעורים של הלקוחות על קביעת תשלומי הריבית שלהם; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחת פוזיציות חשיפה לריבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר למדדי הריבית החלופיים; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - ביצוע שינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - הטמעה של מדיניות, נהלים, חלוקת אחריות.

- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע עדכונים לבסיסי המידע ומערכות המידע, לרבות התאמתם לצורך שימוש במוצרים הישנים ובמוצרים החדשים.
- **סיכון עסקי** - כולל בעיקר את סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המוצרים השונים (כגון, פקדונות לעומת נגזרים).

השלכות חשבונאיות

להפסקת השימוש בליבור והמעבר לרבות העוגן החלופיות צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, לרבות שיעורי ההיוון - מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון המשמשים כקלט (input) במודלים שונים לצורך שערך (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים וירידות ערך לנכסים לא פיננסיים.

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים והנחיות בנק ישראל ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים הנובעים מההליך החלפת רביות העוגן.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2021	
60.62%	66.24%	441.8	539.3	לא צמוד
38.98%	33.25%	284.1	270.7	צמוד מדד
0.40%	0.52%	2.9	4.2	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2021 (במיליוני ש"ח).

המדדה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

ליום 30 בספטמבר 2021		
דולר	יורו	אחוז שינוי בשער החליפין (2)
0.2	(0.1)	ירידה של 5%
0.4	(0.1)	ירידה של 10%
(0.2)	0.1	עליה של 5% (1)
(0.4)	0.1	עליה של 10% (1)

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההון לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2021. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוז' מאזניים.

אחוז שינוי במדד	במיליוני ש"ח
ירידה של 3%	8.51
עלייה של 3%	8.78

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	
		עסקאות גידור
99.4	104.0	חוזי ריבית
		עסקאות ALM אחרות
19.0	19.3	חוזי ריבית
49.1	45.3	חוזי מטבע חוץ
6.0	39.6	חוזים בגין מניות
173.5	208.2	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הביא בתגובה למהלכי הפחתות ריבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים.

החל משלב זה היה משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים. הבנק ממשיך לשמור על יחס נזילות גבוה. ברבעון השלישי של שנת 2021, יחס כיסוי הנזילות היה גבוה מעל המגבלות הרגולטוריות.

יחס כיסוי הנזילות של הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 עמד על 272% בהשוואה ל-241% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2020.

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%. למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 9 לתמצית דוחות כספיים.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביוני 2021 פרסם בנק ישראל את הוראה 222 "יחס מימון יציב - NSFR" המאמצת את המלצות באזל ווו אשר תיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר 2021.

מטרת יחס המימון היציב נטו היא לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. היחס דורש מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות ומגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. הבנק נערך ליישום ההוראה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פיקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופיקדונות מוניטריים), פיקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2021 ב-4.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-4.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020. מזה, יתרת המזומנים, פיקדונות בבנק ישראל והפיקדונות בבנקים הסתכמה ב-3.5 מיליארד ש"ח, וכ-0.8 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2021, עומד על 162.1%, בהשוואה ל-166.7% ב-31 בדצמבר 2020.

בסוף ספטמבר 2021 הסתכמו פיקדונות הציבור ופיקדונות מבנקים בכ-9.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-8.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2020.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן קצרים ובינוניים ממגוון של מגזרי לקוחות. לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר.

במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ, לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם לטווח קצר-בינוני. שינוי קל במדד לא משפיע מהותית על חשיפות הבנק. ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכונים שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	ליום 30 בספטמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
1	404.6	200.9
2	90.9	69.1
3	44.7	47.8

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2020 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

ברבעון השני של שנת 2021 הועלתה רמת הסיכון המשפטי מ-"נמוכה" ל"נמוכה-בינונית", על רקע הגידול בתהליכי החקיקה והרגולציה בתחום הבנקאות, ובמקביל, גידול בכמות הבקשות החדשות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו בתקופה האחרונה כנגד הבנקים בישראל. מלבד זאת, לא בוצעו שינויים בטבלת גורמי הסיכון. לדיון בגורמי הסיכון ראה דוח הסיכונים לשנת 2020 ופרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2020.

**מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות
ונהלים**

59 מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

61 בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2020 ולא חל בה שינוי.

הפרשה להפסדי אשראי

תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי וודאות ועל הערכות סובייקטיביות, ולשינויים באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי. ההפרשה להפסדי אשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות הנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות. אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב, מתבססת על מגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, ומחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו. ההפרשה הקבוצתית מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים.

בענפי המשק העסקיים שיעורי ההפרשה מחושבים על בסיס נתוני חברת האם, ובענף משקי הבית שיעורי ההפרשה מחושבים על בסיס נתוני הבנק. ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, באמצעות הכפלת שיעורי הפרשה שנקבעו ביתרות האשראי, לרבות מכשירי אשראי חוץ מאזניים המוכפלים במקדמי המרה לאשראי רלוונטיים. שיעורי ההפרשה הקבוצתית נקבעים ברמת ענף משק תוך הבחנה בין מקדם הפרשה לאשראי תקין למקדם הפרשה לאשראי בסיווג אשראי בהשגחה מיוחדת או אשראי נחות. שיעורי ההפרשה הקבוצתית כוללים סיכום של שני רכיבים:

רכיב ראשון מחושב על בסיס ממוצע שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו היסטוריים, לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח, או ממוצע הנותן משקל עודף לשיעור המחיקות החשבונאיות נטו בשנה האחרונה, הגבוה מהשניים.

הרכיב השני הינו "התאמה איכותית", אשר תכליתה להתאים באופן שמרני וזהיר את שיעורי ההפרשה הקבוצתית לגורמים סביבתיים, אשר יש להם השפעה על הסיכון הגלום בתיק האשראי של הבנק. לצורך קביעת ה"התאמה האיכותית", הבנק מתבסס על מודלים ייעודיים שפותחו בקבוצה. המודלים אומדים את הסיכון ברמת ענף משק, בהתבסס על גורמים סביבתיים, אשר חלקם רלוונטיים לתיק האשראי הספציפי של הבנק ולאיכות ניהולו, וחלקם רלוונטיים למצב המשק בכללותו. הגורמים הסביבתיים אשר כלולים במודלים כוללים, בין היתר, התייחסות לשינויים בנפח החובות, איכות הליך חיתום האשראי וניהולו, איכות הבקורות, ריכוזיות אשראי, מגמות ותנאים כלכליים אזוריים ארציים וענפיים, כמו גם, לנפח של יתרות בפיגור וחובות בעייתיים ולנפח של מחיקות חשבונאיות וגביות.

כל גורם סביבתי כולל אינדיקטורים רלוונטיים לכימות הסיכון בתחומו, ובהתבסס על שיטה עקבית בה נקבע המשקל שניתן לכל אינדיקטור, האם האינדיקטור צפוי להגדיל או להקטין את ההתאמה הנדרשת, והאם הוא רלוונטי לסך תיק

האשראי או לקבוצת חובות מסוימת. בהתבסס על הנ"ל, נאמדת רמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי והשפעתה על שיעורי ההפרשה הקבוצתית.

בנוסף למדידה הכמותית על פי המודלים כאמור, מתבצעת בחינה ברמה הקבוצתית מידי רבעון, באופן סובייקטיבי את הצורך בהגדלה של מקדמי ההפרשה הקבוצתית, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי, ובמידת הצורך מעדכן את מקדמי ההפרשה הקבוצתית בהתאם.

במהלך שנת 2020, נוכח אי הוודאות הגבוהה שיצר משבר הקורונה, ועל מנת לשקף את הגידול האפשרי בהפרשות הפרטניות בגין לווים אשר נפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, בין היתר כתוצאה ממהלכים וצעדים שנקטו הממשלה ובנק ישראל לסיוע למשק להיחלץ מהמשבר, הגדיל הבנק את ההתאמות האיכותיות המתקבלות במודלים הכמותיים בשיעורים ניכרים. ההגדלות בוצעו ברמה קבוצתית תוך הבחנה בין ענפי המשק השונים בהתבסס על הערכות לגבי רמת הפגיעות של הענפים ובהתבסס על תבחינים שהוגדרו כדוגמת הגדלה בענפים בהם זוהה שיעור גבוה יחסית של אשראי לעסקים קטנים, הגדלה כפונקציה של שיעור האשראי בדירוגים נמוכים מסך האשראי בענף ועוד,

החל מהרבעון השני של שנת 2021, לאור ההתפתחויות החיוביות שהתהוו בנוגע למשבר הקורונה, צמצם הבנק באופן חלקי את ההגדלות הסובייקטיביות בענפי המשק העסקיים שהושתו ברמה הקבוצתית במהלך המשבר. במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה הקבוצתית ליום 30 בספטמבר 2021 התחשב הבנק בהמשך המגמה החיובית, שבא לידי ביטוי בדעיכת הגל הרביעי של המגיפה מבלי שהוטלו הגבלות חמורות על הפעילות הכלכלית, וביכולת ניהול פעילות כלכלית רציפה לצד קיומו של נגיף הקורונה. הפעילות הכלכלית הרציפה השתקפה בנתוני הצמיחה המעודדים של המשק, ובאינדיקטורים אשר העידו כי בעת העלייה בתחלואה לא נרשמה ירידה משמעותית בפעילות ובביקושים. עם זאת, במסגרת השיקולים בקביעת רמת ההפרשה, הובאה בחשבון אי הוודאות הקיימת, וחוסר הבהירות אשר עדיין שורר לגבי ההשלכות משבר הקורונה על רמת סיכון האשראי של הלווים.

במסגרת תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי מתייחס הבנק למכלול רחב של נתונים, שחלקם פנימיים לבנק, וחלקם כולל, בין היתר, גם אינדיקטורים מאקרו כלכליים. מהיבט זה, התבסס הבנק בהנחותיו ליום 30 בספטמבר 2021 על תחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל שפורסמה ביום 7 באוקטובר 2021, לפיה הוערך המשך תהליך התאוששות מהמשבר, כאשר, בין היתר, הצמיחה צפויה להסתכם בשיעור שנתי חיובי של כ-7.0% ו-5.5% בשנים 2021 ו-2022 בהתאמה, ושיעור האבטלה הרחב הממוצע צפוי לרדת לרמה של כ-5.8% בשנת 2022.

יש לזכור, כי ערכי המאקרו כאמור, הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות המשמשים בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ומשבר הקורונה מאופיין כאירוע מתמשך ומתגלגל, אשר עדיין שוררת אי ודאות לגבי השפעותיו, ושינויים באומדנים וההערכות הסובייקטיביות עלולים להטות את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במידה רבה.

נוכח אי הוודאות הקיימת במשק, ולצורך בחינת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי להנחות ולהערכות שונות מאלה שצוינו בתחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל כאמור, וששימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021, בחנה הקבוצה תרחישים נוספים. יצוין כי קיימת שונות בין התרחישים שמיישמים הבנקים, היות והתרחישים מושפעים משיטות העבודה הנהוגות בכל בנק, מההנחות שהניח כל בנק, ומהערכות ואומדנים שונים של כל בנק לגבי השפעות אותן ההנחות. לפיכך תיתכן שונות בין הערכות הבנקים, אשר יכולה להיות מהותית. במסגרת התרחישים הנוספים שנבחנו לצורך ניתוח הרגישות כאמור, הניח הבנק מחד תרחישים מחמירים הכוללים רמות אבטלה גבוהות יותר ושיעורי צמיחה נמוכים יותר מאלה ששימשו בחישוב ההפרשה הקבוצתית בפועל, ומאידך, תרחישים מקלים הכוללים רמות אבטלה נמוכות יותר ושיעורי צמיחה גבוהים יותר מאלה ששימשו בחישוב הפרשה הקבוצתית בפועל. במסגרת ניתוחי רגישות כאמור, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות במידה גבוהה, עלה כי ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 עלולה הייתה לגדול בתרחישים המחמירים בסכום של עד כ-0.5 מיליוני ש"ח, ובתרחישים המקלים עשויה הייתה לקטון בסכום של עד כ-0.5 מיליוני ש"ח.

יודגש, כי ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות, כאשר מחד, קצב התאוששות איטי יותר של המשק עלול להביא להפרשה גבוהה יותר, ומנגד, קיומם של גורמים ממתינים, כגון קצב

התאוששות מהיר יותר של המשק וגורמים פנימיים בבנק, כדוגמת איכות תהליך חיתום האשראי, איכות הביטחונות ומנגנוני הבקרה, עשויים להביא לקיטון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים ואמידת השפעותיהם על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. השימוש באומדנים וההערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלה מאמינה, כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, אין ודאות, כי הפסדי האשראי כפי שיתהוו בעתיד מתיק האשראי הקיים, יהיו זהים לאומדנים וההערכות שנקבעו.

הערכות הבנק הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים, בתקופת התמשכות המשבר ובפרמטרים רבים נוספים.

באשר לאימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשה להפסדי אשראי צפויים (CECL), ראה באור ד.1. לתמצית הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

גבריאל טייטל
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

18 בנובמבר 2021

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גבריאל טייטל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

תמצית דוחות כספיים ביניים

65	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
65	תמצית דוח רווח והפסד
67	תמצית דוח על הרווח הכולל
68	תמצית מאזן
69	תמצית דוח על השינויים בהון
71	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
73	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מסד בע"מ (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2021 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומם בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

18 בנובמבר 2021

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	באור	
2020	2020 2021	2020 2021		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
242.4	181.9 205.1	62.5 69.3	(2)	הכנסות ריבית
1.4	- 21.1	2.1 8.3	(2)	הוצאות ריבית
241.0	181.9 184.0	60.4 61.0		הכנסות ריבית, נטו
21.8	18.3 (3.3)	3.0 2.1	(13),(6)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
219.2	163.6 187.3	57.4 58.9		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.2	0.4 1.7	0.4 0.8	(3)	הכנסות שאינן מריבית
83.1	61.4 69.1	20.2 23.2		הכנסות מימון שאינן מריבית
0.4	0.3 5.0	0.1 5.0		עמלות
83.7	62.1 75.8	20.7 29.0		הכנסות אחרות
				סך כל ההכנסות שאינן מריבית
90.8	68.1 71.6	21.6 23.5		הוצאות תפעוליות ואחרות
27.6	20.7 20.6	7.4 6.5		משכורות והוצאות נלוות
63.6	43.9 48.1	12.7 16.4		אחזקה ופחת בניינים וציוד
182.0	132.7 140.3	41.7 46.4		הוצאות אחרות
120.9	93.0 122.8	36.4 41.5		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
43.9	34.4 43.0	13.7 14.1		רווח לפני מיסים
77.0	58.6 79.8	22.7 27.4		הפרשה למיסים על הרווח
				רווח נקי
				רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.51	0.39 0.53	0.15 0.18		רווח בסיסי ומדולל

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבוני ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 18 בנובמבר 2021

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל (1)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
77.0	58.6	22.7	27.4	רווח נקי
				רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
				התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
2.2	0.7	1.0	(0.7)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (1)
(0.6)	(3.6)	(3.4)	1.1	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
1.6	(2.9)	(2.4)	0.4	השפעת המס המתייחס
(0.5)	1.0	0.8	(0.1)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
1.1	(1.9)	(1.6)	0.3	הרווח הכולל
78.1	56.7	21.1	27.7	

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 4 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		באור
נכסים			
3,815.8	3,710.8	3,485.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
625.3	525.0	797.7	ניירות ערך (1)
5,237.8	5,079.1	5,539.1	אשראי לציבור (13),(6)
(72.6)	(70.8)	(67.4)	הפרשה להפסדי אשראי (13),(6)
5,165.2	5,008.3	5,471.7	אשראי לציבור, נטו
620.6	620.6	806.6	אשראי לממשלה (7)
25.4	30.1	24.2	בניינים וציוד
0.4	0.3	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים (11)
92.3	93.5	102.0	נכסים אחרים
3.8	-	-	נכסים המוחזקים למכירה
10,348.8	9,988.6	10,688.0	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
8,612.4	8,297.4	8,868.9	פקדונות הציבור (8)
252.3	255.0	469.4	פקדונות מבנקים
7.3	7.8	4.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (11)
672.5	645.5	457.9	התחייבויות אחרות (2)
9,544.5	9,205.7	9,800.6	סך כל ההתחייבויות
804.3	782.9	887.4	הון
10,348.8	9,988.6	10,688.0	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן ראה באור 15-פריטים הנמדדים בשווי הוגן, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 4.2 מיליוני ש"ח, 3.5 מיליוני ש"ח ו-3.9 מיליוני ש"ח, ב-30.9.21, ב-30.9.20 וב-31.12.20, בהתאמה.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. דוח על השינויים בהון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)

הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(6.0)	838.4	859.7
יתרה ליום 30 ביוני 2021							
רווח נקי בתקופה							
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
					0.3		0.3
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.7)	865.8	887.4
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.4)	744.9	761.8
יתרה ליום 30 ביוני 2020							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
					(1.6)		(1.6)
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(12.0)	767.6	782.9
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020							

ב. דוח על השינויים בהון לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)

הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	786.0	804.3
יתרה ליום 1 בינואר 2021							
רווח נקי בתקופה							
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
					3.3		3.3
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(5.7)	865.8	887.4
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.1)	709.0	726.2
יתרה ליום 1 בינואר 2020							
רווח נקי בתקופה							
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
					(1.9)		(1.9)
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(12.0)	767.6	782.9
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020							

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. דוח על השינויים בהון לשנת 2020 (מבוקר)

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(10.1)	709.0	726.2
-	-	-	-	-	-	77.0	77.0
רווח נקי בשנת החשבון							
-	-	-	-	-	-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
-	-	-	-	-	1.1	-	1.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	786.0	804.3

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2020	2020	2021	2020	2021
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
77.0	58.6	79.8	22.7	27.4
רווח נקי לתקופה				
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:				
4.7	3.3	2.8	1.3	0.6
21.8	18.3	(3.3)	3.0	2.1
(0.7)	(0.6)	(1.5)	(0.1)	(1.0)
-	-	(5.0)	-	(5.0)
(0.1)	0.2	1.2	2.1	0.3
(16.3)	(13.5)	1.7	(9.6)	0.4
6.1	(1.4)	14.9	(2.3)	4.7
3.2	0.5	2.9	(0.8)	3.1
שינוי נטו בנכסים שוטפים:				
0.1	0.2	-	0.5	(0.2)
(46.4)	(46.8)	(13.2)	2.3	(6.6)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
2.6	3.1	(2.9)	0.2	(0.4)
(10.5)	(47.5)	(238.9)	(6.1)	(248.6)
41.5	(25.6)	(161.5)	13.2	(223.2)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת				

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2020	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(1,130.7)	(1,050.5)	235.1	(489.0)	(103.1)	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
(84.5)	80.2	(273.3)	(6.4)	(51.9)	שינוי נטו באשראי לציבור
3.7	3.7	(186.0)	(0.7)	(757.9)	שינוי נטו באשראי לממשלה
-	-	(150.7)	-	-	רכישת אגרות חוב לפדיון
(464.0)	(351.2)	(367.2)	(102.7)	(17.2)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה
89.9	83.7	328.1	31.9	264.5	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
4.4	4.3	0.8	0.7	0.6	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינים למכירה
-	-	1.5	-	0.7	תמורה מפדיון אגרות חוב לפדיון
(1.3)	(0.8)	(1.6)	(0.1)	(1.0)	רכישת בניינים וציוד
-	-	8.8	-	8.8	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(1,582.5)	(1,230.6)	(404.5)	(566.3)	(656.5)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
(96.9)	(94.2)	217.1	3.5	401.1	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
1,650.5	1,335.5	256.5	407.0	45.0	שינוי נטו בפקדונות הציבור
1,553.6	1,241.3	473.6	410.5	446.1	מזומנים נטו מפעילות מימון
12.6	(14.9)	(92.4)	(142.6)	(433.6)	גידול (קיטון) במזומנים
1,338.6	1,338.6	1,348.0	1,465.0	1,689.4	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים					
(3.2)	(0.5)	(2.9)	0.8	(3.1)	
1,348.0	1,323.2	1,252.7	1,232.2	1,252.7	יתרת מזומנים לסוף תקופה
ריבית ומיסים ששולמו והתקבלו					
260.4	195.7	204.4	62.9	68.2	ריבית שהתקבלה
7.4	4.3	21.0	2.9	14.9	ריבית ששולמה
61.4	50.6	58.9	18.5	25.1	מיסים על הכנסה ששולמו
0.7	0.7	0.7	-	-	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 והבאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 18 בנובמבר 2021.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחיות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אילו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) עדכון תקינה 14-2018 בקודיפיקציה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת
ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן: "העדכון"). תכליתו של העדכון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת, במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 14-2018 בקודיפיקציה, הוראות עדכון התקינה יחולו החל מהדוחות לציבור ליום 1.1.2021, ואילך. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) עדכון תקינה 13-2018 בקודיפיקציה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של העדכון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי הוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי הוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 13-2018 בקודיפיקציה, הוראות עדכון התקינה יחולו החל מהדוחות לציבור ליום 1.1.2021, ואילך.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(3) עדכון תקינה 12-2019 בקודיפיקציה בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; חישוב הכנסות מסים על הפסדים מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעורי המס בדוחות הכספיים ביניים.

ההוראות יושמו החל מיום 1 בינואר 2021 בדרך של יישום מכאן ולהבא, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(4) דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור".

כמו כן, בהמשך למתווה הנוסף לדחיית תשלומי הלוואות צרכניות, שאומץ על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 30 בנובמבר 2020 וכן בהמשך למתווה הנוסף שאומץ על ידי המערכת הבנקאית למתן סיוע לעסקים קטנים וזעירים בפירעון הלוואות מיום 10 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 3 בדצמבר 2020 וביום 10 בדצמבר 2020, מכתבים בנושא "משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים" ובנושא "משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים לעסקים קטנים".

במסגרת מכתבי הפיקוח לעניין דגשים בנושא המתווים הנוספים לדחיית תשלומים נכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהם:

שינויים בתנאי הלוואות

כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לוויים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללוויים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח

הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:

- השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
- הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
- השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).

לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ- 30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. כמו כן, כאשר השינוי בתנאי החוב הביא לעיכוב בתשלום שאינו לזמן קצר, החוב לא סווג כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי אם הוא חודש בשיעור ריבית הזהה לשיעור הריבית שנקבע לחוב חדש בסיכון דומה.

בנוסף לכך, במסגרת מכתבי הפיקוח על הבנקים מחודש דצמבר 2020 נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של הלוואות אחרות לאנשים פרטיים והלוואות לעסקים קטנים אשר לא היו בפיגור של 30 יום או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31.03.2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווים הנוספים לדחיית תשלומים, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים מיום 11 באוקטובר 2020, בחר הבנק שלא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי, הלוואות לאנשים פרטיים והלוואות לעסקים קטנים אשר לא היו בפיגור של 30 יום או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווים הנוספים לדחיית תשלומים, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים בסכומים מהותיים. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר ביגנם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

(5) עדכון תקינה 04-2020 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי

ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB עדכון תקינה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס (להלן: "העדכון"). בהתאם לרפורמת ריביות הייחוס, שיעורי ריבית בין בנקאיים (שיעורי ה-IBOR) יבוטלו ויוחלפו בשיעורי ריבית ייחוס חלופיים ניתנים לצפייה או מבוססי עסקאות בפועל אשר יהיו פחות רגישים למניפולציות.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 ובהתאם להשתמש בהקלות הבאות:

- באשר לשינויים בחוזים אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה בחר הבנק לטפל כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
- באשר לחשבונאות גידור בחר הבנק לשנות (בגין כל עסקת גידור) את הגדרות התנאים הקריטיים של המכשיר המגדר המיועד מבלי לבטל את ייעוד יחסי הגידור, וכן לבצע הערכות של אפקטיביות יחסי הגידור באופן בו מקורות פוטנציאליים לחוסר יעילות לא יובאו בחשבון בהערכה.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, התומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם. במסגרת הכללים החדשים יורחב הגילוי על מועד מתן האשראי, על משך האשראי ועל איכות האשראי. ההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של אשראי בעייתי לא צובר, אשראי בעייתי צובר ואשראי שאינו בעייתי. התקן ייושם על ידי תאגיד בנקאי החל מיום 1 בינואר 2022 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בשינויים המתחייבים. הבנק נערך ליישום ההוראה וצפוי לעמוד בלוחות הזמנים שקבע בנק ישראל. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה הצפויה על הדוחות הכספיים.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2020	2021	2020	2021
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים ⁽¹⁾			
171.6	173.0	56.8	58.2
(3.7)	13.2	0.6	4.5
1.1	0.6	0.2	0.2
10.8	16.0	4.2	5.5
2.1	2.3	0.7	0.9
181.9	205.1	62.5	69.3
סך כל הכנסות הריבית			
ב. הכנסות (הוצאות) ריבית על התחייבויות			
(1.8)	(15.7)	(1.8)	(5.8)
1.8	(5.4)	(0.3)	(2.5)
-	(21.1)	(2.1)	(8.3)
181.9	184.0	60.4	61.0
סך הכנסות ריבית, נטו			
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ⁽²⁾			
0.6	0.8	(0.3)	0.2
הוצאות (הכנסות) ריבית			
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
0.1	0.2	-	0.1
2.0	2.1	0.7	0.8
2.1	2.3	0.7	0.9
סך הכל כלול בהכנסות ריבית			

(1) כולל השפעת יחסי הגידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2020	2021	2020	2021
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים			
0.6	0.3	0.7	-
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1)			
0.6	0.3	0.7	-
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים			
א.2. מהשקעה באיגרות חוב			
0.6	1.5	0.1	1.0
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (2)			
0.6	1.5	0.1	1.0
סך הכל מהשקעה באג"ח			
(1.0)	(0.2)	(0.5)	(0.2)
א.3. הפרשי שער, נטו			
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
0.2	1.6	0.3	0.8

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	2020	2021	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽¹⁾				
0.2	0.1	0.1	-	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
0.2	0.1	0.1	-	סך הכל מפעילויות מסחר ⁽²⁾
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון:				
0.2	0.1	0.1	-	חשיפה למניות
0.2	0.1	0.1	-	סך הכל

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(2) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 : רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(6.0)	(7.6)	1.6	יתרה ליום 30 ביוני 2021 (בלתי מבוקר)
0.3	0.7	(0.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
(5.7)	(6.9)	1.2	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)
(10.4)	(11.0)	0.6	יתרה ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)
(1.6)	(2.2)	0.6	שינוי נטו במהלך התקופה
(12.0)	(13.2)	1.2	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(9.0)	(11.3)	2.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
3.3	4.4	(1.1)	שינוי נטו במהלך התקופה
(5.6)	(6.8)	1.2	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)
(10.1)	(10.9)	0.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
(1.9)	(2.3)	0.4	שינוי נטו במהלך התקופה
(12.0)	(13.2)	1.2	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2020 (מבוקר)

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
(10.1)	(10.9)	0.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
1.1	(0.4)	1.5	שינוי נטו במהלך התקופה
(9.0)	(11.3)	2.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

באור 4: רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2020			2021		
לפני מס	השפעת המס	לאחר מס	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
0.7	(0.4)	1.1	0.3	-	0.3
רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
רווחים בגין אגרות חוב זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)					
(0.1)	-	(0.1)	(0.7)	0.3	(1.0)
0.6	(0.4)	1.0	(0.4)	0.3	(0.7)
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים					
(2.4)	1.3	(3.7)	0.6	(0.3)	0.9
הפסד אקטוארי נטו					
0.2	(0.1)	0.3	0.1	(0.1)	0.2
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)					
(2.2)	1.2	(3.4)	0.7	(0.4)	1.1
שינוי נטו במהלך התקופה סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(1.6)	0.8	(2.4)	0.3	(0.1)	0.4

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2020			2021		
לפני מס	השפעת המס	לאחר מס	לפני מס	השפעת המס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
0.8	(0.5)	1.3	(0.1)	0.1	(0.2)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)					
(0.4)	0.2	(0.6)	(1.0)	0.5	(1.5)
0.4	(0.3)	0.7	(1.1)	0.6	(1.7)
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים					
(2.8)	1.5	(4.3)	4.0	(2.1)	6.1
הפסד אקטוארי נטו					
0.5	(0.2)	0.7	0.4	(0.2)	0.6
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)					
(2.3)	1.3	(3.6)	4.4	(2.3)	6.7
שינוי נטו במהלך התקופה סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(1.9)	1.0	(2.9)	3.3	(1.7)	5.0

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 4א.

באור 4: רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			מבוקר
לאחר מס	השפעת המס	לפני מס	
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן			
1.9	(1.0)	2.9	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(0.4)	0.3	(0.7)	רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)
1.5	(0.7)	2.2	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים			
(2.5)	1.3	(3.8)	הפסד אקטוארי נטו
2.1	(1.1)	3.2	רווחים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)
(0.4)	0.2	(0.6)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.1	(0.5)	1.6	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 8א.

באור 5: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	הוכרו שטרם רווחים	הפסדים שטרם הוכרו	הערך במאזן	עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	הוכרו שטרם רווחים	הפסדים שטרם הוכרו
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון									
של ממשלת ישראל	150.7	150.7	0.5	-	151.2	-	-	-	-
של אחרים בישראל	2.4	2.4	0.1	-	2.5	-	0.2	-	4.1
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	153.1	153.1	0.6	-	153.7	3.9	3.9	0.2	4.1
ב. אגרות חוב זמינות למכירה									
אגרות חוב-									
של ממשלת ישראל	614.7	613.0	2.3	0.7	614.6	520.1	518.3	3.9	2.1
של מוסדות פיננסיים בישראל	30.0	29.9	0.1	-	30.0	0.7	0.7	-	0.7
של אחרים בישראל	-	-	-	-	-	0.3	0.3	-	0.3
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	644.6	642.9	2.4	0.7	644.6	521.1	519.3	3.9	2.1
סך כל ניירות הערך	797.7	796.0	3.0	0.7	798.3	525.0	523.2	4.1	2.1

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
3.9	3.9	0.2	-	4.1
של אחרים בישראל				
3.9	3.9	0.2	-	4.1
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	שווי הוגן (1)
ב. אגרות חוב זמינות למכירה				
619.8	616.4	4.0	0.6	619.8
של ממשלת ישראל				
1.4	1.4	-	-	1.4
של מוסדות פיננסיים בישראל				
0.2	0.2	-	-	0.2
של אחרים בישראל				
621.4	618.0	4.0 ⁽²⁾	0.6 ⁽²⁾	621.4
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה				
625.3	621.9	4.2	0.6	625.5
סך כל ניירות הערך				

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2021						מאוחד
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
סה"כ	0-20% ⁽³⁾		סה"כ	0-20% ⁽³⁾		
אגרות חוב זמינות למכירה						
(0.1)	(0.1)	40.5	(0.6)	(0.6)	24.3	של ממשלת ישראל
(0.1)	(0.1)	40.5	(0.6)	(0.6)	24.3	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

30 בספטמבר 2020			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
סה"כ	0-20% ⁽²⁾		
(1.8)	(1.8)	82.0	אגרות חוב -
(1.8)	(1.8)	82.0	של ממשלת ישראל
(1.8)	(1.8)	82.0	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

31 בדצמבר 2020			איגרות חוב -
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
סה"כ	0-20% ⁽³⁾		
(0.6)	(0.6)	123.2	של ממשלת ישראל
(0.6)	(0.6)	123.2	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2021
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:					
912.2	35.3	947.5	3,210.1	4,157.6	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
84.2	4,507.4	4,591.6	-	4,591.6	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
996.4	4,542.7	5,539.1	3,210.1	8,749.2	סך הכל*
* מזה:					
4.6	27.8	32.4	-	32.4	חובות בארגון מחדש
18.6	7.5	26.1	-	26.1	חובות פגומים אחרים
23.2	35.3	58.5	-	58.5	סך הכל חובות פגומים
-	7.9	7.9	-	7.9	חובות בפיקוד 90 ימים או יותר
13.6	12.9	26.5	-	26.5	חובות בעייתיים אחרים
36.8	56.1	92.9	-	92.9	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
12.1	6.2	18.3	-	18.3	שנבדקו על בסיס פרטני
1.4	47.7	49.1	-	49.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
13.5	53.9	67.4	-	67.4	סך הכל*
3.4	6.2	9.6	-	9.6	*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2020
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:					
815.0	39.2	854.2	3,103.9	3,958.1	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
104.3	4,120.6	4,224.9	-	4,224.9	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
919.3	4,159.8	5,079.1	3,103.9	8,183.0	סך הכל*
* מזה:					
6.4	31.0	37.4	-	37.4	חובות בארגון מחדש
3.0	8.2	11.2	-	11.2	חובות פגומים אחרים
9.4	39.2	48.6	-	48.6	סך הכל חובות פגומים
3.9	5.2	9.1	-	9.1	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
14.9	8.4	23.3	-	23.3	חובות בעייתיים אחרים
28.2	52.8	81.0	-	81.0	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
17.8	7.8	25.6	-	25.6	שנבדקו על בסיס פרטי
0.6	44.6	45.2	-	45.2	שנבדקו על בסיס קבוצתי
18.4	52.4	70.8	-	70.8	סך הכל*
5.6	7.8	13.4	-	13.4	*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

מבוקר					31 בדצמבר 2020
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
יתרת חוב רשומה:					
856.6	39.3	895.9	3,211.9	4,107.8	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
99.1	4,242.8	4,341.9	-	4,341.9	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
955.7	4,282.1	5,237.8	3,211.9	8,449.7	סך הכל*
5.1	30.8	35.9	-	35.9	* מזה:
2.5	8.5	11.0	-	11.0	חובות בארגון מחדש
7.6	39.3	46.9	-	46.9	חובות פגומים אחרים
3.9	6.6	10.5	-	10.5	סך הכל חובות פגומים
13.8	18.4	32.2	-	32.2	חובות בפיקוד 90 ימים או יותר
25.3	64.3	89.6	-	89.6	חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
16.6	7.6	24.2	-	24.2	שנבדקו על בסיס פרטני
0.9	47.5	48.4	-	48.4	שנבדקו על בסיס קבוצתי
17.5	55.1	72.6	-	72.6	סך הכל*
4.1	7.5	11.6	-	11.6	* מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)
14.8	55.3	70.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1.7	0.4	2.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.5)	(3.0)	(3.5)	מחיקות חשבונאיות
0.3	2.6	2.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(0.2)	(0.4)	(0.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
16.3	55.3	71.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
19.9	52.6	72.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
0.5	2.5	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.4)	(3.2)	(3.6)	מחיקות חשבונאיות
0.2	2.2	2.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(0.2)	(1.0)	(1.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
20.2	54.1	74.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2.8	1.4	4.2	ליום 30 בספטמבר 2021
1.8	1.7	3.5	ליום 30 בספטמבר 2020

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)
19.7	56.8	76.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
(1.5)	(1.8)	(3.3)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(3.1)	(8.2)	(11.3)	מחיקות חשבונאיות
1.2	8.5	9.7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.9)	0.3	(1.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
16.3	55.3	71.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
16.0	46.3	62.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
5.4	12.9	18.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.9)	(11.7)	(13.6)	מחיקות חשבונאיות
0.7	6.6	7.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.2)	(5.1)	(6.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
20.2	54.1	74.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה*
			*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2.8	1.4	4.2	ליום 30 בספטמבר 2021
1.8	1.7	3.5	ליום 30 בספטמבר 2020

באור 7: אשראי לממשלה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדרי, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון.

ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי. סך הפקדון בסך 618 מיליוני ש"ח שהופקד במסגרת המכרז הקודם, הוחזר במלואו לבנק לאחר הצמדה למדד.

באור 8א: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)		
			בישראל
			לפי דרישה
4,762.9	4,281.3	4,440.3	אינם נושאים ריבית
4,762.9	4,281.3	4,440.3	סה"כ לפי דרישה
4,106.0	4,016.1	4,172.1	לזמן קצוב
8,868.9	8,297.4	8,612.4	סך כל פקדונות הציבור*
			*מזה:
7,774.7	7,290.2	7,532.2	פקדונות של אנשים פרטיים
43.4	44.9	47.6	פקדונות של גופים מוסדיים
1,050.8	962.3	1,032.6	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל:

30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)		
			תקרת הפקדון
6,713.4	6,264.4	6,412.4	עד 1
1,611.6	1,565.4	1,626.4	מעל 1 עד 10
543.9	467.6	573.6	מעל 10 עד 100(1)
8,868.9	8,297.4	8,612.4	סה"כ

(1) תקרה אפקטיבית למפקיד יחיד: 90.0 מיליוני ש"ח (51.7 מיליוני ש"ח ל-30 בספטמבר 2020 ו- 69.1 מיליוני ש"ח ל-31 בדצמבר 2020).

באור 8: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב הטבות

30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020
פיצויי פרישה		
97.0	98.9	93.0
סכום ההתחייבויות		
94.4	85.5	86.0
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
2.6	13.4	7.0
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית		
2.6	13.4	7.0
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"		
הטבות לגמלאים		
21.4	22.1	22.6
סכום ההתחייבויות		
מענק יובל		
0.9	1.0	1.0
סכום ההתחייבויות		
6.2	7.3	5.7
שכר עבודה לשלם		
12.6	10.7	12.4
תכנית תגמול לעובדי הבנק וחופשה שנצברה		
סך הכל		
43.7	54.5	48.7
עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"		

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(1) מחויבות ומצב המימון

1.1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

תכניות פיצויים				
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2020
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
95.7	95.0	93.0	99.5	99.5
1.0	1.0	3.0	2.9	3.9
0.6	0.5	1.5	1.7	2.1
1.3	5.2	2.6	(0.1)	3.6
(1.6)	(2.8)	(3.1)	(5.1)	(16.1)
97.0	98.9	97.0	98.9	93.0
95.6	81.7	95.6	81.7	87.5

מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה

עלות השירות

עלות ריבית

הפסד (רווח) אקטוארי

הטבות ששולמו

מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה

מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

באור 8: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הטבות אחרות לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
22.6	22.6	22.6	22.3	21.2	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
1.3	1.0	0.9	0.3	0.3	עלות השירות
0.5	0.4	0.3	0.1	0.1	עלות ריבית
(0.5)	(1.4)	(1.9)	(0.5)	(0.2)	הפסד (רווח) אקטוארי
(1.3)	(0.5)	(0.5)	(0.1)	-	הטבות ששולמו
22.6	22.1	21.4	22.1	21.4	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה
20.6	20.0	19.8	20.0	19.8	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

1.2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2020	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
90.9	90.9	86.0	85.3	92.4	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
1.9	(3.5)	8.2	1.8	2.6	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.9	3.0	3.1	1.1	1.0	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(10.7)	(4.9)	(2.9)	(2.7)	(1.6)	הטבות ששולמו
86.0	85.5	94.4	85.5	94.4	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
7.0	13.4	2.6	13.4	2.6	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1.3. סכומים שהוכרו במאזן

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
7.0	13.4	2.6	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
7.0	13.4	2.6	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
22.6	22.1	21.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
22.6	22.1	21.4	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

1.4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
13.6	17.4	8.9	הפסד אקטוארי נטו
13.6	17.4	8.9	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2020	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
3.5	2.6	1.6	רווח אקטוארי נטו
3.5	2.6	1.6	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

באור 8: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(2) הוצאה לתקופה

2.1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

תכניות פיצויים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
3.9	2.9	3.0	1.0	1.0	עלות שירות
2.1	1.7	1.5	0.5	0.6	עלות ריבית
(2.6)	(2.2)	(1.5)	(0.7)	(0.6)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
0.8	0.6	0.5	0.2	0.1	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
2.3	-	-	-	-	סילוק
6.5	3.0	3.5	1.0	1.1	סך עלות ההטבה, נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2020	2020	2021	2020	2021
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
1.3	1.0	0.9	0.3	0.3
0.5	0.4	0.3	0.1	0.1
0.1	0.1	-	-	-
1.9	1.5	1.2	0.4	0.4

עלות שירות
עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
הפסד אקטוארי נטו
סך עלות ההטבה, נטו

באור 8: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(2) הוצאה לתקופה (המשך)

2.2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2020	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
4.3	5.6	(4.2)	4.1	(0.7)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(0.8)	(0.6)	(0.5)	(0.2)	(0.2)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(2.3)	-	-	-	-	הפסד מסילוק
1.2	5.0	(4.7)	3.9	(0.9)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
6.5	3.0	3.5	1.0	1.1	סך עלות ההטבה, נטו
7.7	8.0	(1.2)	4.9	0.2	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

הטבות אחרות לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2020	2020	2021	2020	2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
(0.5)	(1.4)	(1.9)	(0.5)	(0.2)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(0.1)	(0.1)	-	-	-	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(0.6)	(1.5)	(1.9)	(0.5)	(0.2)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
1.9	1.5	1.2	0.4	0.4	סך עלות ההטבה, נטו
1.3	-	(0.7)	(0.1)	0.2	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

באור 8: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) הנחות

3.1. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

3.1.1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2020	2020	2021
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
0.5	0.8	0.3
שיעור היוון		

3.1.2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2020	2020	2021
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
0.6-0.8	0.7-0.8	0.4-0.5
שיעור היוון		

3.2. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר
2020	2021	2020	2020	2021	2020
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
(1.2)	(3.5)	(2.9)	2.2	7.6	6.9
שיעור היוון					

ג. תזרימי מזומנים

הטבות אחרות לאחר פרישה					
גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר
2020	2021	2020	2020	2021	2020
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
(2.6)	(2.8)	(2.9)	3.2	3.5	3.6
שיעור היוון					

הפקדות בפועל					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021	2020	2021	2020	2021
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
4.0	1.0	1.1	3.0	3.9	3.0
הפקדות					

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לקופות לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2021.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2021, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 10%.

(1) יעד הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק, בהיותו תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וביחס הון כולל מזערי של 12.5%.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, ביום 31 במרץ 2020, הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת.

יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון.

בהתאם להוראת השעה, ההקלה ביחסי ההון המזעריים, תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחס ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, נקבע, כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה מהאמור.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2020, אשר אושר ביום 27 בדצמבר 2020, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הלימות הון (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "הון הפיקוחי-הוראות מעבר":

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
798.2	777.3	880.2
66.1	62.2	61.1
864.3	839.5	941.3
5,163.1 (1)	5,036.5 (1)	5,334.0 (1)
5.5	5.0	6.6
520.7	519.5	537.4
5,689.3	5,561.0	5,878.0
14.03%	13.98%	14.97%
15.19%	15.10%	16.01%
8.0%	8.0%	8.0%
11.5%	11.5%	11.5%

א. הון לצורך חישוב יחס ההון:

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סך הכל הון כולל

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 2.4 מיליוני ש"ח ב- 30.9.2021, 4.0 מיליוני ש"ח ב- 30.9.20 ו- 3.6 מיליוני ש"ח ב- 31.12.20, בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי" בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחתות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			1. הון עצמי רובד 1
804.3	782.9	887.4	הון
(9.6)	(9.6)	(9.6)	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
794.7	773.3	877.8	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
3.5	4.0	2.4	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
798.2	777.3	880.2	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
1.9	1.9	1.0	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
64.2	60.3	60.1	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
66.1	62.2	61.1	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
66.1	62.2	61.1	סך הכול הון רובד 2
864.3	839.5	941.3	סך הכל הון כולל

(4) השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			יחס ההון לרכיבי סיכון:
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת
13.96%	13.90%	14.93%	הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות
			בגין מהלכי ההתייעלות
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות
0.07%	13.90%	14.93%	בגין תכנית ההתייעלות
14.03%	0.08%	0.04%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
13.96%	13.98%	14.97%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק

רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות השינויים בריבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הון של ניירות ערך זמינים למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2021:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
בהון עצמי רובד 1	
באחוזים	
1.70%	2.18%

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק).

ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. העדכון מקל את דרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע כי ההקלה תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה (30 בספטמבר 2021), ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה, או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם להוראה, הנמוך מביניהם.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
במיליוני ש"ח			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
798.2	777.3	880.2	הון רובד 1*
11,029.0	10,684.7	11,312.5	סך החשיפות
באחוזים			
7.24%	7.27%	7.78%	יחס המינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(3) ו-א(4) לעיל.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על 7.78%, בהשוואה ל- 7.24% ליום 31 בדצמבר 2020. העלייה ביחס המינוף נובעת מקיטון ביתרת אשראי ממשלתי כנגד קיטון בפיקדונות מבנקים וגידול בהון.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, ונותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים. יחס כיסוי הנזילות ל-30.09.21 עומד על 272% לעומת 192% בתקופה המקבילה אשתקד.

שלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
באחוזים			
241%	192%	272%	יחס כיסוי הנזילות*
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים*

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביוני 2021 פרסם בנק ישראל את הוראה 222 "יחס מימון יציב - NSFR" המאמצת את המלצות באזל III אשר תיכנס לתוקף ביום 31 לדצמבר 2021.

מטרת יחס המימון היציב נטו היא לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. היחס דורש מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות ומגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. הבנק נערך ליישום ההוראה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

באור 10: התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך

השנה	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020
בשנה ראשונה	1.6*	1.5*
בשנה שניה	6.7	6.7
בשנה שלישית	6.6	5.8
בשנה רביעית	6.3	5.7
בשנה חמישית	6.0	5.3
מעל חמש שנים	28.7	25.0
	55.9	50.0

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגינן הפרשה הינה כ- 0.4 מיליוני ש"ח.

ג. מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. לפרטים נוספים ראה באור 7.

ד. ביום 24 ביוני 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת ביקורת ביושבה כוועדת תגמול, את ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה ובכלל זה:

- תקרת היקף הכיסוי הביטוחי תיוותר ללא שינוי, בתוספת הוצאות הגנה משפטיות סבירות מעל לגבול האחריות.
- התקרות שנקבעו ביחס לדמי הביטוח השנתיים וסכומי ההשתתפות העצמית יימחקו.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			(בלתי מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
127.3	-	127.3	118.4	-	118.4	Swaps ⁽¹⁾
127.3	-	127.3	118.4	-	118.4	סך הכל
107.0	-	107.0	99.4	-	99.4	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
30.4	30.4	-	39.3	39.3	-	חוזי FORWARD
5.0	5.0	-	4.9	4.9	-	אופציות שנכתבו
5.0	5.0	-	4.9	4.9	-	אופציות שנקנו
40.4	40.4	-	49.1	49.1	-	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
12.9	12.9	-	3.0	3.0	-	אופציות שנכתבו
12.9	12.9	-	3.0	3.0	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
25.8	25.8	-	6.0	6.0	-	סך הכל
193.5	66.2	127.3	173.5	55.1	118.4	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 118.4 מיליוני ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2020 127.3 מיליוני ש"ח).
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 3.0 מיליון ש"ח (30.9.20 - 12.9 מיליון ש"ח).

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 בדצמבר 2020			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
<u>חוזי ריבית</u>			
123.3	-	123.3	Swaps ⁽¹⁾
123.3	-	123.3	סך הכל
104.0	-	104.0	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>			
43.9	43.9	-	חוזי FORWARD
0.7	0.7	-	אופציות שנכתבו
0.7	0.7	-	אופציות שנקנו
45.3	45.3	-	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>			
19.8	19.8	-	אופציות שנכתבו
19.8	19.8	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
39.6	39.6	-	סך הכל
208.2	84.9	123.3	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 123.3 מיליוני ש"ח.
 (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
 (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 19.8 מיליוני ש"ח.

30 בספטמבר 2021			(בלתי מבוקר)		
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
4.0	-	4.0	-	-	-
3.5	-	3.5	-	-	-
-	-	-	0.4	0.4	-
0.4	0.4	-	-	-	-
סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾					
4.4	0.4	4.0	0.4	0.4	-
4.4	0.4	4.0	0.4	0.4	-

ראה הערה בעמוד הבא.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020						(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
7.4	-	7.4	-	-	-	חוזי ריבית
6.5	-	6.5	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.2	0.2	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
0.2	0.2	-	0.2	0.2	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
7.8	0.4	7.4	0.3	0.3	-	יתרה מאזנית
31 בדצמבר 2020						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
6.9	-	6.9	-	-	-	חוזי ריבית
6.1	-	6.1	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.4	0.4	-	0.4	0.4	-	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
7.3	0.4	6.9	0.4	0.4	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
7.3	0.4	6.9	0.4	0.4	-	יתרה מאזנית

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. גידור חשבונאי

מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני ריבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני ריבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פרוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת ריבית קבועה בריבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

(בלתי מבוקר)		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020*
		הכנסות (הוצאות) ריבית	
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)			
רווח מגידורי שווי הוגן			
חוזי ריבית			
- פריטים מגודרים		(0.5)	0.1
- נגזרים מגדירים		0.2	(0.3)

(בלתי מבוקר)		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020*
		הכנסות (הוצאות) ריבית	
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)			
רווח מגידורי שווי הוגן			
חוזי ריבית			
- פריטים מגודרים		(2.3)	2.8
- נגזרים מגדירים		1.4	(3.4)

*הוצג מחדש.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2020		ליום 30 בספטמבר 2021		(בלתי מבוקר)
התאמות שווי הוגן	הערך הערך בספרים של הפריט המגודר	התאמות שווי הוגן	הערך הערך בספרים של הפריט המגודר	
מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים		
				2. פריטים מגודרים בנידור שווי הוגן
				אגרות חוב - המסווגות כזמינות למכירה
6.0*	118.1	3.1	107.6	

*הוצג מחדש

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		(בלתי מבוקר)
רווח (הפסד) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים (1)		רווח (הפסד) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים (1)		
				3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
				נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:
				חוזי ריבית
0.1	-	0.1		
				חוזי מטבע חוץ
0.1	0.1			

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		(בלתי מבוקר)
הפסד (רווח) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים (1)		הפסד (רווח) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים (1)		
				3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד
				נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:
				חוזי ריבית
0.8	0.1	0.1		
(1.4)	(0.4)			חוזי מטבע חוץ

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2020			30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
בנקים אחרים סה"כ			בנקים אחרים סה"כ			בנקים אחרים סה"כ		
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים								
0.4	0.4	-	0.3	-	0.3	0.4	0.3	0.1
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾								
2.4	0.2	2.2	2.0	0.1	1.9	1.7	0.2	1.5
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים								
2.8	0.6	2.2	2.3	0.1	2.2	2.1	0.5	1.6
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים								
7.3	-	7.3	7.8	0.2	7.6	4.4	0.1	4.3

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכל					
עד 3 חודשים	מכל 3 חודשים ועד שנה	מכל 5 שנים ועד 5 שנים	מכל 5 שנים	סה"כ	
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
				חוזי ריבית	
	5.8	59.1	53.5	118.4	-אחר
40.1	9.0			49.1	חוזי מטבע חוץ
5.2	0.8	-		6.0	חוזים בגין מניות
45.3	15.6	59.1	53.5	173.5	סה"כ

30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					עד 3 חודשים
סה"כ	מכל 5 שנים	מכל 5 שנים ועד 3 חודשים	מכל 3 חודשים ועד שנה	מכל 3 חודשים ועד שנה	
193.5	64.3	63.1	14.4	51.7	סה"כ

31 בדצמבר 2020 (מבוקר)					עד 3 חודשים
סה"כ	מכל 5 שנים	מכל 5 שנים ועד 3 חודשים	מכל 3 חודשים ועד שנה	מכל 3 חודשים ועד שנה	
208.2	61.9	61.5	13.4	71.4	סה"כ

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
	5.8	59.1	53.5	118.4
40.1	9.0			49.1
5.2	0.8	-		6.0
45.3	15.6	59.1	53.5	173.5
חוזי ריבית				
-אחר				
חוזי מטבע חוץ				
חוזים בגין מניות				
סה"כ				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)				
51.7	14.4	63.1	64.3	193.5
סה"כ				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
71.4	13.4	61.5	61.9	208.2
סה"כ				

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים- הדיווח הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2020.

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ פעילות בישראל	מחסי בית
48.2	0.4	-	6.0	2.4	0.6	-	12.1	69.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
0.7	-	0.1	0.1	0.1	0.2	-	7.1	8.3	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
47.5	0.4	(0.1)	5.9	2.3	0.4	-	5.0	61.0	מחיצוניים
(0.6)	-	0.1	(0.3)	(0.2)	0.1	0.1	0.8	-	בינמגזרי
46.9	0.4	-	5.6	2.1	0.5	0.1	5.8	61.0	סך הכנסות ריבית, נטו
15.1	3.6	0.7	6.0	0.6	0.7	0.2	5.7	29.0	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית מחיצוניים
62.0	4.0	0.7	11.6	2.7	1.2	0.3	11.5	90.0	סך הכנסות
0.4	-	-	2.2	(0.4)	(0.1)	-	-	2.1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
40.6	1.6	0.2	2.3	1.1	1.8	(0.1)	0.5	46.4	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
21.0	2.4	0.5	7.1	2.0	(0.5)	0.4	11.1	41.5	רווח (הפסד) לפני מיסים
7.0	0.8	0.2	2.4	0.7	(0.2)	0.2	3.8	14.1	הפרשה למסים על הרווח
14.0	1.6	0.3	4.7	1.3	(0.3)	0.2	7.2	27.4	רווח (הפסד) נקי
4,407.5	596.5	2.3	605.0	287.8	100.0	0.8	5,103.6	10,507.0	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,407.5	596.5	2.3	605.0	287.8	100.0	0.8	-	5,403.4	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,539.8	599.3	2.9	609.7	285.6	100.3	0.8	-	5,539.1	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
35.3	-	-	23.2	-	-	-	-	58.5	יתרת חובות פגומים
7.9	-	-	-	-	-	-	-	7.9	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
8,307.9	526.0	179.6	571.4	187.0	302.2	55.2	37.1	9,640.4	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
7,782.1	-	179.4	564.4	183.7	301.0	55.2	-	9,065.8	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
7,584.9	-	189.8	562.6	197.5	290.7	43.4	-	8,868.9	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,926.5	982.4	8.6	709.1	344.7	71.2	2.6	780.8	5,843.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,931.0	947.9	8.9	728.8	345.0	75.4	2.9	786.0	5,878.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,178.9	-	552.0	142.4	160.7	452.3	7.5	-	4,493.8	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
									פיצול הכנסות ריבית נטו
43.3	0.4	-	5.4	2.1	0.5	-	-	51.3	- מרווח מפעילות מתן אשראי
3.6	-	-	0.2	-	-	0.1	-	3.9	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	5.8	5.8	- אחר
46.9	0.4	-	5.6	2.1	0.5	0.1	5.8	61.0	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	סה"כ מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	משיקי בית	
47.6	0.4	-	5.6	2.9	0.5	-	5.9	62.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
0.2	-	-	0.1	0.1	0.1	(0.1)	1.7	2.1	הוצאות ריבית לחיצוניים
									הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
47.4	0.4	-	5.5	2.8	0.4	0.1	4.2	60.4	מחיצוניים
(0.5)	-	0.1	(0.5)	(0.2)	-	(0.1)	1.2	-	בינמגזרי
46.9	0.4	0.1	5.0	2.6	0.4	-	5.4	60.4	סך הכנסות ריבית, נטו
14.1	2.2	0.6	4.1	1.3	0.6	-	-	20.7	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
61.0	2.6	0.7	9.1	3.9	1.0	-	5.4	81.1	סך הכנסות
2.5	-	-	0.2	0.2	0.1	-	-	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
36.4	1.5	0.3	2.5	0.6	1.5	-	0.4	41.7	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
22.1	1.1	0.4	6.4	3.1	(0.6)	-	5.0	36.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
8.3	0.4	0.1	2.4	1.2	(0.2)	-	1.9	13.7	הפרשה למסים על הרווח
13.8	0.7	0.3	4.0	1.9	(0.4)	-	3.1	22.7	רווח (הפסד) נקי
3,697.9	542.9	1.2	622.4	326.4	93.2	0.7	4,459.1	9,470.9	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,967.9	542.9	1.2	622.4	326.4	93.2	0.7	-	5,011.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,158.5	539.5	1.3	543.7	283.9	91.3	0.4	-	5,079.1	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
39.2	-	-	9.9	-	-	-	-	49.1	יתרת חובות פגומים
5.2	-	-	3.9	-	-	-	-	9.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,269.4	472.4	156.4	457.8	216.7	288.0	47.4	267.5	8,703.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,796.7	-	156.3	452.6	213.6	287.0	47.4	-	7,953.6	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
7,136.3	-	153.9	469.0	207.9	285.4	44.9	-	8,297.4	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,742.1	1,054.0	6.0	616.0	361.8	55.3	1.6	745.2	5,528.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,748.3	1,059.0	5.8	601.6	357.3	54.3	1.5	792.2	5,561.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
2,639.7	-	510.1	76.5	124.6	493.2	2.3	-	3,846.4	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
									פיצול הכנסות ריבית נטו
42.9	0.4	-	4.9	2.5	0.4	-	-	50.7	- מרווח מפעילות מתן אשראי
4.0	-	0.1	0.1	0.1	-	-	-	4.3	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	5.4	5.4	- אחר
46.9	0.4	0.1	5.0	2.6	0.4	-	5.4	60.4	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2021									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ פעילות בישראל	משקי בית	
143.3	1.3	-	17.7	7.6	1.6	-	205.1		הכנסות ריבית מחיצוניים
6.5	-	0.2	0.8	0.3	0.6	-	(21.1)		הוצאות ריבית לחיצוניים
136.8	1.3	(0.2)	16.9	7.3	1.0	-	184.0		הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
3.2	-	0.4	(0.7)	(0.6)	0.5	(2.9)	-		מחיצוניים
140.0	1.3	0.2	16.2	6.7	1.5	0.1	184.0		בינמגזרי
52.7	9.6	1.9	10.5	1.7	2.1	0.3	75.8		סך הכנסות ריבית, נטו
192.7	10.9	2.1	26.7	8.4	3.6	0.4	259.8		הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
(1.8)	-	-	0.6	(1.8)	(0.3)	-	(3.3)		סך הכנסות
122.4	5.7	0.7	9.7	2.8	3.3	-	140.3		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
72.1	5.2	1.4	16.4	7.4	0.6	0.4	122.8		הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
25.2	1.8	0.5	5.7	2.6	0.2	0.2	43.0		רווח לפני מיסים
46.9	3.4	0.9	10.7	4.8	0.4	0.2	79.8		הפרשה למסים על הרווח
4,242.6	588.5	1.7	597.8	291.8	97.8	0.6	10,337.3		רווח נקי
4,242.6	588.5	1.7	597.8	291.8	97.8	0.6	5,232.3		יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,539.8	599.3	2.9	609.4	285.8	100.4	0.8	5,539.1		מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
35.3	-	-	23.2	-	-	-	58.5		יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
7.9	-	-	-	-	-	-	7.9		יתרת חובות פגומים
8,052.2	520.2	183.2	564.8	192.8	330.8	43.0	9,500.4		יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,532.3	-	183.0	557.6	189.3	329.6	43.0	8,834.8		יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
7,584.9	-	189.8	562.6	197.5	290.7	43.4	8,868.9		מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
3,901.1	1,048.8	7.2	667.5	344.3	62.6	2.0	5,775.9		יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,931.0	947.9	8.9	728.8	345.0	75.4	2.9	5,878.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,067.8	-	524.0	134.6	145.7	503.6	7.3	4,383.0		יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
128.9	1.3	-	15.7	6.6	1.3	-	152.5		יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
11.1	-	0.2	0.5	0.1	0.2	0.1	12.2		פיצול הכנסות ריבית נטו
-	-	-	-	-	-	-	19.3		- מרווח מפעילות מתן אשראי
140.0	1.3	0.2	16.2	6.7	1.5	0.1	184.0		- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
									- אחר

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

למשך חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2020									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פינוסי בישראל	סה"כ פעילות	משקי בית	
144.6	1.3	-	17.1	9.1	1.6	9.5	181.9		הכנסות ריבית מחיצוניים
8.5	-	0.2	0.8	0.5	0.7	(10.7)	-		הוצאות (הכנסות) ריבית לחיצוניים
136.1	1.3	(0.2)	16.3	8.6	0.9	20.2	181.9		הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
6.8	-	0.5	(0.8)	(0.5)	0.6	(6.7)	-		מחיצוניים
142.9	1.3	0.3	15.5	8.1	1.5	13.5	181.9		בינמגזרי
45.2	7.4	1.5	9.8	3.0	2.1	0.4	62.1		סך הכנסות ריבית, נטו
188.1	8.7	1.8	25.3	11.1	3.6	13.9	244.0		הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
12.9	-	-	3.0	2.4	-	-	18.3		סך הכנסות
113.8	4.9	0.7	10.4	3.0	3.3	1.3	132.7		הוצאות בגין הפסדי אשראי
61.4	3.8	1.1	11.9	5.7	0.3	12.6	93.0		הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
22.7	1.4	0.4	4.4	2.1	0.1	4.7	34.4		רווח לפני מיסים
38.7	2.4	0.7	7.5	3.6	0.2	7.9	58.6		הפרשה למסים על הרווח
3,926.9	542.7	1.2	555.8	330.4	95.4	4,349.7	9,259.7		רווח נקי
3,926.9	542.7	1.2	555.8	330.4	95.4	-	4,910.0		יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,158.5	539.5	1.3	543.7	283.9	91.3	-	5,079.1		מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
39.2	-	-	9.9	-	-	-	49.1		יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5.2	-	-	3.9	-	-	-	9.1		יתרת חובות פגומים
7,072.2	473.0	140.6	446.6	225.7	293.8	275.2	8,508.7		יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
6,599.2	-	140.5	441.0	222.4	292.8	54.6	7,750.5		יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
7,136.3	-	153.9	469.0	207.9	285.4	44.9	8,297.4		מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
3,733.1	1,044.4	5.8	643.6	370.1	57.3	650.5	5,461.8		יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,748.3	1,059.0	5.8	601.6	357.3	54.3	791.9	5,560.7		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
2,740.5	-	414.5	86.1	118.8	497.6	2.3	3,859.8		יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
129.1	1.3	-	14.9	7.8	1.2	-	153.0		יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
13.8	-	0.3	0.6	0.3	0.3	-	15.4		פיצול הכנסות ריבית נטו
-	-	-	-	-	-	-	13.5		- מרווח מפעילות מתן אשראי
142.9	1.3	0.3	15.5	8.1	1.5	13.5	181.9		- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
									- אחר
									סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020								(מבוקר)
פעילות ישראל								
משקי בית								
סה"כ	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ פעילות בישראל	
195.3	1.8	-	20.7	11.1	2.1	-	242.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
9.0	-	0.2	1.0	0.6	0.8	0.1	1.4	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
186.3	1.8	(0.2)	19.7	10.4	1.3	(0.1)	241.0	מחיצוניים
6.2	-	0.6	(1.1)	(0.8)	0.7	0.2	-	בינמגזרי
192.5	1.8	0.4	18.6	9.6	2.0	0.1	241.0	הכנסות ריבית, נטו
61.7	10.1	1.9	13.2	3.8	2.7	0.2	83.7	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
254.2	11.9	2.3	31.8	13.4	4.7	0.3	324.7	סך הכנסות
16.0	-	-	3.6	2.2	-	-	21.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
157.1	6.9	0.9	14.5	4.4	3.0	0.3	182.0	סך הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
81.1	5.0	1.4	13.7	6.8	1.7	-	120.9	רווח לפני מיסים
29.4	1.8	0.5	5.0	2.5	0.6	-	43.9	הפרשה למסים על הרווח
51.7	3.2	0.9	8.7	4.3	1.1	-	77.0	רווח נקי
3,957.6	548.4	1.3	558.2	318.2	93.5	0.3	9,430.0	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
3,957.6	548.4	1.3	558.2	318.2	93.5	0.3	4,929.1	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,280.4	570.2	1.7	597.2	271.3	86.8	0.4	5,237.8	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
39.3	-	-	7.6	-	-	-	46.9	יתרת חובות פגומים
6.6	-	-	3.9	-	-	-	10.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,236.7	479.1	147.2	455.5	221.8	293.4	50.7	8,669.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,757.6	-	147.1	449.7	218.5	292.4	50.7	7,916.0	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
7,346.6	-	185.6	502.1	255.1	275.4	47.6	8,612.4	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,751.8	1,050.9	5.9	645.8	362.7	55.2	1.5	5,507.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
3,830.9	1,076.6	6.4	652.1	332.5	47.9	1.7	5,689.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
2,760.9	-	427.0	84.1	120.5	499.3	2.4	3,894.2	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
174.8	1.8	-	17.8	9.4	1.6	-	203.6	- מרווח מפעילות מתן אשראי
17.7	-	0.4	0.8	0.2	0.4	0.1	19.6	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	17.8	- אחר
192.5	1.8	0.4	18.6	9.6	2.0	0.1	241.0	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הערות:

- (1) יתרות ממוצעות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי משוקללים בסיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה באור 24ב' בדוחות הכספיים לשנת 2020.

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
46.2	1.6	7.4	5.8	61.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
12.9	7.7	2.7	5.7	29.0	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
59.1	9.3	10.1	11.5	90.0	סך הכנסות
0.4	-	1.7	-	2.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
37.4	3.9	4.6	0.5	46.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
21.3	5.4	3.8	11.0	41.5	רווח לפני מיסים
7.2	1.8	1.3	3.8	14.1	הפרשה למיסים על הרווח
14.1	3.6	2.5	7.2	27.4	רווח נקי
4,322.6	124.9	955.8	5,050.7	10,454.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,469.5	124.4	945.2	-	5,539.1	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,033.6	2,097.0	738.3	-	8,868.9	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
45.5	2.0	7.5	5.4	60.4	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
10.9	6.9	2.9	-	20.7	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
56.4	8.9	10.4	5.4	81.1	סך הכנסות
2.5	-	0.5	-	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32.4	4.1	4.8	0.4	41.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
21.5	4.8	5.1	5.0	36.4	רווח לפני מיסים
8.1	1.8	1.9	1.9	13.7	הפרשה למיסים על הרווח
13.4	3.0	3.2	3.1	22.7	רווח נקי
3,991.6	114.2	906.2	4,382.0	9,394.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,026.1	113.0	869.2	-	5,008.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,349.2	2,235.9	712.3	-	8,297.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
137.4	5.3	22.0	19.3	184.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
37.4	23.6	8.2	6.6	75.8	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
174.8	28.9	30.2	25.9	259.8	סך הכנסות
(1.8)	-	(1.5)	-	(3.3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
110.1	14.2	14.6	1.4	140.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
66.5	14.7	17.1	24.5	122.8	רווח לפני מיסים
23.3	5.1	6.0	8.6	43.0	הפרשה למיסים על הרווח
43.2	9.6	11.1	15.9	79.8	רווח נקי
4,192.8	121.1	918.4	5,039.7	10,272.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,469.5	124.4	945.2	-	5,539.1	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,033.6	2,097.0	738.3	-	8,868.9	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

למשך חודשים שהסתיימו ביום					(בלתי מבוקר)
30 בספטמבר 2020					
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
137.9	7.1	23.4	13.5	181.9	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
32.0	20.8	8.9	0.4	62.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
169.9	27.9	32.3	13.9	244.0	סך הכנסות
12.9	-	5.4	-	18.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
99.2	15.4	16.8	1.3	132.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
57.8	12.5	10.1	12.6	93.0	רווח לפני מיסים
21.4	4.6	3.7	4.7	34.4	הפרשה למיסים על הרווח
36.4	7.9	6.4	7.9	58.6	רווח נקי
3,882.0	113.8	914.2	4,284.0	9,194.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,026.1	113.0	869.2	-	5,008.3	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,349.2	2,253.9	712.3	-	8,297.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					(מבוקר)
מגזר משיקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
183.6	9.1	30.5	17.8	241.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
45.7	26.7	11.1	0.2	83.7	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
229.3	35.8	41.6	18.0	324.7	סך הכנסות
16.0	-	5.8	-	21.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
137.5	20.7	22.0	1.8	182.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
75.8	15.1	13.8	16.2	120.9	רווח לפני מיסים
27.5	5.5	5.0	5.9	43.9	הפרשה למיסים על הרווח
48.3	9.6	8.8	10.3	77.0	רווח נקי
3,913.6	113.4	902.1	4,433.9	9,363.0	יתרה ממוצעת של נכסים*
4,160.8	114.1	879.1	-	5,165.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,675.5	2,213.4	708.9	-	8,612.4	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						בלתי מבוקר
30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
69.3	51.0	18.3	66.9	53.8	13.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
2.7	2.4	0.3	1.1	0.5	0.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(3.6)	(3.2)	(0.4)	(3.5)	(3.0)	(0.5)	מחיקות חשבונאיות
2.4	2.2	0.2	2.9	2.6	0.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.2)	(1.0)	(0.2)	(0.6)	(0.4)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
70.8	52.4	18.4	67.4	53.9	13.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						יתרת הפרשה לתחילת שנה
3.2	1.6	1.6	3.2	1.5	1.7	גידול (קיטון) בהפרשה
0.3	0.1	0.2	1.0	(0.1)	1.1	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
3.5	1.7	1.8	4.2	1.4	2.8	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
74.3	54.1	20.2	71.6	55.3	16.3	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום						בלתי מבוקר
30 בספטמבר 2020			30 בספטמבר 2021			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
59.8	44.8	15.0	72.6	55.1	17.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
17.3	12.7	4.6	(3.6)	(1.5)	(2.1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(13.6)	(11.7)	(1.9)	(11.3)	(8.2)	(3.1)	מחיקות חשבונאיות
7.3	6.6	0.7	9.7	8.5	1.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(6.3)	(5.1)	(1.2)	(1.6)	0.3	(1.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
70.8	52.4	18.4	67.4	53.9	13.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
2.5	1.5	1.0	3.9	1.7	2.2	יתרת הפרשה לתחילת שנה
1.0	0.2	0.8	0.3	(0.3)	0.6	גידול (קיטון) בהפרשה
3.5	1.7	1.8	4.2	1.4	2.8	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
74.3	54.1	20.2	71.6	55.3	16.3	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2021	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1), ועל החובות (1) בגינם היא חושבה:	יתרת חוב רשומה של חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי	סך הכל חובות (1)	אשראי לציבור	
					פרטי אחר	מסחרי
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי	סך הכל חובות (1)	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
912.2	35.3	947.5	3,210.1	4,157.6	3,210.1	4,157.6
84.2	4,507.4	4,591.6	-	4,591.6	-	4,591.6
996.4	4,542.7	5,539.1	3,210.1	8,749.2	3,210.1	8,749.2
12.1	6.2	18.3	-	18.3	-	18.3
1.4	47.7	49.1	-	49.1	-	49.1
13.5	53.9	67.3	-	67.4	-	67.4

בלתי מבוקר					30 בספטמבר 2020	
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1), ועל החובות (1) בגינם היא חושבה:	יתרת חוב רשומה של חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי	סך הכל חובות (1)	אשראי לציבור	
					פרטי אחר	מסחרי
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי	סך הכל חובות (1)	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)	שנבדקו על בסיס פרטני	שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
815.0	39.2	854.2	3,103.9	3,958.1	3,103.9	3,958.1
104.3	4,120.6	4,224.9	-	4,224.9	-	4,224.9
919.3	4,159.8	5,079.1	3,103.9	8,183.0	3,103.9	8,183.0
17.8	7.8	25.6	-	25.6	-	25.6
0.6	44.6	45.2	-	45.2	-	45.2
18.4	52.4	70.8	-	70.8	-	70.8

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2020					מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1), ועל החובות (1) בגינם היא חושבה:
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
4,107.8	3,211.9	895.9	39.3	856.6	יתרת חוב רשומה של חובות (1)
4,341.9	-	4,341.9	4,242.8	99.1	שנבדקו על בסיס פרטי
8,449.7	3,211.9	5,237.8	4,282.1	955.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל חובות (1)
24.2	-	24.2	7.6	16.6	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1)
48.4	-	48.4	47.5	0.9	שנבדקו על בסיס פרטי
72.6	-	72.6	55.1	17.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2021						בלתי מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
0.1	-	240.1	21.1	-	219.0	ציבורי-מסחרי
-	-	115.8	-	-	115.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	57.9	-	-	57.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	582.6	2.1	13.6	566.9	שרותים פיננסיים
0.1	-	996.4	23.2	13.6	959.6	מסחרי - אחר
6.1	7.9	4,542.7	35.3	20.8	4,486.6	סך הכל מסחרי
6.2	7.9	5,539.1	58.5	34.4	5,446.2	אנשים פרטיים - אחר
-	-	2,403.5	-	-	2,403.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	806.6	-	-	806.6	בנקים בישראל
6.2	7.9	8,749.2	58.5	34.4	8,656.3	ממשלת ישראל
						סך הכל פעילויות בישראל

הערות בעמוד הבא.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2020						בלתי מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	לא פגומים	פגומים (3)	סך הכל	לא בעייתיים	
-	-	-	7.3	208.1	200.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	124.1	124.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	74.7	74.7	שרותים פיננסיים
0.1	3.9	18.8	2.1	512.4	491.5	מסחרי - אחר
0.1	3.9	18.8	9.4	919.3	891.1	סך הכל מסחרי
3.3	5.2	13.6	39.2	4,159.8	4,107.0	אנשים פרטיים - אחר
3.4	9.1	32.4	48.6	5,079.1	4,998.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	2,483.3	2,483.3	בנקים בישראל
-	-	-	-	620.6	620.6	ממשלת ישראל
3.4	9.1	32.4	48.6	8,183.0	8,102.0	סך הכל פעילויות בישראל

31 בדצמבר 2020						מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	לא פגומים	פגומים (3)	סך הכל	לא בעייתיים	
-	-	-	6.8	227.3	220.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	127.7	127.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	88.0	88.0	שרותים פיננסיים
-	3.9	17.7	0.8	512.7	494.2	מסחרי - אחר
-	3.9	17.7	7.6	955.7	930.4	סך הכל מסחרי
6.0	6.6	25.0	39.3	4,282.1	4,217.8	אנשים פרטיים - אחר
6.0	10.5	42.7	46.9	5,237.8	5,148.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	2,591.3	2,591.3	בנקים בישראל
-	-	-	-	620.6	620.6	ממשלת ישראל
6.0	10.5	42.7	46.9	8,449.7	8,360.1	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 13.2.2.ג. הלו.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 6.2 מיליוני ש"ח (30.9.20 - 3.4 מיליוני ש"ח, 31.12.20 - 6.0 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לווים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2021					בלתי מבוקר
יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
21.1	2.8	-	21.1	33.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.1	0.6	-	2.1	6.5	מסחרי - אחר
23.2	3.4	-	23.2	40.0	סך הכל מסחרי
28.9	6.2	6.4	35.3	47.0	אנשים פרטיים - אחר
52.1	9.6	6.4	58.5	87.0	סך הכל ציבורי-פעילויות בישראל *
52.1	9.6	6.4	58.5	87.0	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
26.0	5.5	6.4	32.4	44.8	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2020					בלתי מבוקר
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
17.8	7.3	2.2	3.7	5.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
5.5	2.1	-	1.9	2.1	מסחרי - אחר
23.3	9.4	2.2	5.6	7.2	סך הכל מסחרי
50.3	39.2	7.0	7.8	32.2	אנשים פרטיים - אחר
73.6	48.6	9.2	13.4	39.4	סך הכל ציבורי-פעילויות בישראל *
73.6	48.6	9.2	13.4	39.4	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
47.7	37.4	8.8	6.9	28.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2020					פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	בינוי ונדל"ן - בינוי
17.3	6.8	1.6	3.7	5.2	מסחרי - אחר
5.3	0.8	0.1	0.4	0.7	סך הכל מסחרי
22.6	7.6	1.7	4.1	5.9	אנשים פרטיים - אחר
51.4	39.3	7.1	7.5	32.2	סך הכל פעילויות בישראל *
74.0	46.9	8.8	11.6	38.1	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	46.9	8.8	11.6	38.1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
	35.9	8.6	5.7	27.3	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
יתרה ממוצעת על חובות פגומים (2)	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת על חובות פגומים (2)	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן
12.3	-	-	9.1	-	-
1.6	-	-	1.1	-	-
13.9	-	-	10.2	-	-
35.6	- (4)	-	37.3	0.2 (4)	0.2
49.5	-	-	47.5	0.2	0.2

פעילות לווים בישראל
ציבורי-מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
יתרה ממוצעת על חובות פגומים (2)	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת על חובות פגומים (2)	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן
7.3	-	-	7.5	-	-
2.1	-	-	2.4	-	-
9.4	-	-	9.9	-	-
39.1	0.1 (4)	0.1	36.4	0.1 (4)	0.1
48.5	0.1	0.1	46.3	0.1	0.1

פעילות לווים בישראל
ציבורי-מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 0.5 ו- 1.6 מיליוני ש"ח לשלושה חודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר 2021, בהתאמה (0.6 ו- 1.7 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020, בהתאמה).

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2021			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2.9	0.1	2.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.7	0.1	1.6	מסחרי - אחר
4.6	0.2	4.4	סך הכל מסחרי
27.8	7.3	20.5	ים פרטיים - אחר
32.4	7.5	24.9	סך הכל פעילויות בישראל
30 בספטמבר 2020			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4.6	-	4.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	-	1.8	מסחרי - אחר
6.4	-	6.4	סך הכל מסחרי
31.0	7.2	23.8	אנשים פרטיים - אחר
37.4	7.2	30.2	סך הכל פעילויות בישראל
31 בדצמבר 2020			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
4.6	-	4.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.5	-	0.5	מסחרי - אחר
5.1	-	5.1	סך הכל מסחרי
30.8	7.2	23.6	אנשים פרטיים - אחר
35.9	7.2	28.7	סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	1.1	1.1	מסחרי אחר
1	1.1	1.1	סך הכל מסחרי
34	2.4	2.1	אנשים פרטיים - אחר
35	3.5	3.2	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
1	1.7	1.6	בינוי ונדל"ן- בינוי
2	0.1	0.1	מסחרי אחר
3	1.8	1.7	סך הכל מסחרי
77	4.0	3.3	אנשים פרטיים - אחר
80	5.8	5.0	סך הכל פעילות בישראל

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

בלתי מבוקר			ארגונים מחדש שבוצעו					
			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021					
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן- בינוי מסחרי אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילות בישראל		מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש			
			3	0.2	0.2			
			5	1.7	1.7			
			8	1.9	1.9			
			129	8.1	6.6			
			137	10.0	8.5			
			ארגונים מחדש שבוצעו					
			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן- בינוי מסחרי אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילות בישראל		מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש			
			2	2.1	1.6			
			3	0.2	0.2			
			5	2.3	1.8			
			312	15.8	13.8			
			317	18.1	15.6			
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)								
			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)		
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן מסחרי - אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילויות בישראל		מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה		
			1	-	1	-		
			1	-	1	-		
			2	-	2	-		
			18	0.3	38	0.7		
			20	0.3	40	0.7		

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)				פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן מסחרי - אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - אחר סך הכל פעילויות בישראל
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)		
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	
1	0.2	1	0.2	
1	-	1	-	
2	0.2	2	0.2	
37	0.8	22	0.4	
39	1.0	24	0.6	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2020	30.9.2020	30.9.2021	31.12.2020	30.9.2020	30.9.2021	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾			יתרות החוזים ⁽¹⁾			
-	-	-	3.4	2.8	-	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
						אשראי תעודות
1.4	1.0	1.0	258.4	259.3	231.2	ערבויות להבטחת אשראי
0.2	0.2	0.1	70.8	76.6	51.3	ערבויות לרוכשי דירות
1.1	1.1	2.1	111.0	112.9	72.8	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	-	0.1	0.3	0.5	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
0.4	0.4	0.3	970.2	985.3	960.4	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
						מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
0.7	0.7	0.6	872.1	865.1	868.7	לפי דרישה שלא נוצלו
						התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר
0.1	0.1	0.1	21.6	31.0	12.8	ועדיין לא ניתן
-	-	-	16.6	21.8	23.0	התחייבות להוצאות ערבויות
3.9	3.5	4.2	2,324.2	2,355.1	2,220.7	סך הכל

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי			מטבע חוץ (1)			פרטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	
	לא צמוד	המחירים	דולר	אירו	אחר				
נכסים									
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,773.8	296.8	337.9	62.3	14.6	-	3,485.4		
ניירות ערך	667.4	2.4	29.9	98.0	-	-	797.7		
אשראי לציבור, נטו (3)	5,319.8	140.7	4.2	7.0	-	-	5,471.7		
אשראי לממשלה	-	806.6	-	-	-	-	806.6		
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	24.2	24.2		
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.4	-	-	-	-	-	0.4		
נכסים אחרים	50.1	2.3	-	0.6	-	49.0	102.0		
סך כל הנכסים	8,811.5	1,248.8	372.0	167.9	14.6	73.2	10,688.0		
התחייבויות									
פקדונות הציבור	7,752.3	573.5	367.4	162.5	13.2	-	8,868.9		
פקדונות מבנקים	64.0	402.5	2.1	0.8	-	-	469.4		
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.3	-	0.9	3.2	-	-	4.4		
התחייבויות אחרות	455.6	2.1	0.2	-	-	-	457.9		
סך כל ההתחייבויות	8,272.2	978.1	370.6	166.5	13.2	-	9,800.6		
סך הכל כללי	539.3	270.7	1.4	1.4	1.4	73.2	887.4		

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾			פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,250.3	185.5	234.2	24.3	16.5		3,710.8
ניירות ערך	379.8	4.7	32.9	107.6			525.0
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	4,867.4	128.4	3.4	9.1			5,008.3
אשראי לממשלה	620.6	620.6					620.6
בניינים וציוד						30.1	30.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים			0.1			0.2	0.3
נכסים אחרים	45.1	2.3	-	1.0		45.1	93.5
סך כל הנכסים	8,542.6	941.5	270.6	142.0	16.5	75.4	8,988.6
התחייבויות							
פקדונות הציבור	7,292.3	569.4	264.0	156.5	15.2		8,297.4
פקדונות מבנקים	53.5	200.3	1.1	0.1			255.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.1		2.5	5.0	0.2		7.8
התחייבויות אחרות	641.9	3.5	0.1	-			645.5
סך כל ההתחייבויות	7,987.8	773.2	267.7	161.6	15.2	0.2	9,205.7
הפרש	554.8	168.3	2.9	(19.6)	1.3	75.2	782.9
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(20.1)			20.1			-
סך הכל כללי	534.7	168.3	2.9	0.5	1.3	75.2	782.9

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾			פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,230.0	290.2	234.8	46.4	14.4	-	3,815.8
ניירות ערך	484.2	4.7	30.8	105.6	-	-	625.3
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	5,020.8	133.3	3.5	7.6	-	-	5,165.2
אשראי לממשלה	-	620.6	-	-	-	-	620.6
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	25.4	25.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.4	-	-	-	-	-	0.4
נכסים אחרים	43.4	2.3	-	-	0.3	46.3	92.3
נכסים המוחזקים למכירה	-	-	-	-	-	3.8	3.8
סך כל הנכסים	8,778.8	1,051.1	269.1	159.6	14.7	75.5	10,348.8
התחייבויות							
פקדונות הציבור	7,616.2	563.2	265.2	154.8	13.0	-	8,612.4
פקדונות מבנקים	51.5	200.3	0.4	0.1	-	-	252.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.4	-	2.0	4.9	-	-	7.3
התחייבויות אחרות	668.9	3.5	0.1	-	-	-	672.5
סך כל ההתחייבויות	8,337.0	767.0	267.7	159.8	13.0	-	9,544.5
סך הכל כללי	441.8	284.1	1.4	(0.2)	1.7	75.5	804.3

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 15א: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021					(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,490.0	2,122.2	1,313.9	53.9	3,485.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
798.4	-	127.9	670.5	797.7	ניירות ערך ⁽²⁾
5,435.1	5,435.1	-	-	5,471.7	אשראי לציבור, נטו
806.2	806.2	-	-	806.6	אשראי לממשלה
0.4	0.4	-	-	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
14.2	14.2	-	-	14.2	נכסים פיננסיים אחרים
10,544.3	8,378.1	1,441.8	724.4	10,576.0 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,828.8	2,106.0	6,722.8	-	8,868.9	פקדונות הציבור
469.2	403.0	66.2	-	469.4	פקדונות מבנקים
4.4	-	4.4	-	4.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
410.8	410.8	-	-	410.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,713.2	2,919.8	6,793.4	-	9,753.6 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
0.9	0.9	-	-	0.9	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
97.0	97.0	-	-	97.0	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו-פיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 645.1 מיליוני ש"ח ובסך 4.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב'.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020					(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
3,715.9	1,752.0	1,907.8	56.1	3,710.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
525.2	-	140.7	384.5	525.0	ניירות ערך ⁽²⁾
4,986.0	*4,986.0	*-	-	5,008.3	אשראי לציבור, נטו
620.1	620.1	-	-	620.6	אשראי לממשלה
0.3	-	0.1	0.2	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.8	8.8	-	-	8.8	נכסים פיננסיים אחרים
9,856.3	7,366.9	2,048.6	440.8	(3) 9,873.8	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,257.2	1,990.3	6,266.9	-	8,297.4	פקדונות הציבור
255.2	200.4	54.8	-	255.0	פקדונות מבנקים
7.8	-	7.6	0.2	7.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
583.5	*583.5	*-	-	583.8	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,103.7	2,774.2	6,329.3	0.2	(3) 9,144.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.3	1.3			1.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
97.0	97.0			97.0	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו-פיצויים ⁽⁴⁾

*סווג מחדש.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 521.4 מיליוני ש"ח ובסך 7.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב'.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2020					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
3,825.3	2,152.9	1,618.2	54.2	3,815.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
625.5	-	136.6	488.9	625.3	ניירות ערך ⁽²⁾
5,141.3	*5,141.3	*-	-	5,165.2	אשראי לציבור, נטו
620.2	620.2	-	-	620.6	אשראי לממשלה
0.4	0.4	-	-	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.6	8.6	-	-	8.6	נכסים פיננסיים אחרים
10,221.3	7,923.4	1,754.8	543.1	10,235.9 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
8,578.5	2,091.3	6,487.2	-	8,612.4	פקדונות הציבור
252.4	200.4	52.0	-	252.3	פקדונות מבנקים
7.3	-	7.3	-	7.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
618.3	*618.3	*-	-	618.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
9,456.5	2,910.0	6,546.5	-	9,490.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.2	1.2	-	-	1.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
93.0	93.0	-	-	93.0	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

*סווג מחדש.

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 621.8 מיליוני ש"ח ובסך 7.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15-15.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

פקדונות הציבור - השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים.

תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי.

פריטי באור 15א: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 15ב: פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2021				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
				נכסים
516.8	127.9	-	644.7	אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	0.4	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
516.8	127.9	0.4	645.1	סך כל הנכסים
				התחייבויות
-	4.4	-	4.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	4.4	-	4.4	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב' פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2020				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
521.1	-	140.7	380.4	אגרות חוב זמינות למכירה
0.3	-	0.1	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
521.4	-	140.8	380.6	סך כל הנכסים
התחייבויות				
7.8	-	7.6	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7.8	-	7.6	0.2	סך כל ההתחייבויות
31 בדצמבר 2020				(מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
621.4	-	136.6	484.8	אגרות חוב זמינות למכירה
0.4	0.4	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
621.8	0.4	136.6	484.8	סך כל הנכסים
התחייבויות				
7.3	-	7.3	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7.3	-	7.3	-	סך כל ההתחייבויות

באור 15ג': שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר):				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2021	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021
	סילוקים			
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.1	0.2	(0.1)	0.2	-
חוזי מטבע חוץ				
0.1	0.2	(0.1)	0.2	-
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.1	0.2	(0.1)	0.2	-
סך כל הנכסים				

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר):				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2020	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020
	סילוקים			
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.3	-	(0.3)	-	-
חוזי מטבע חוץ				
0.3	-	(0.3)	-	-
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
0.3	-	(0.3)	-	-
סך כל הנכסים				

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 15 ג': שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר):				
רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	סילוקים	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2021
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	0.2	(0.5)	0.3	0.4
חוזי מטבע חוץ				
-	0.2	(0.5)	0.3 ⁽¹⁾	0.4
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
-	0.2	(0.5)	0.3	0.4
סך כל הנכסים				

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר):				
רווחים נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	סילוקים	רווחים נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2020
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	(0.7)	0.4	0.3
חוזי מטבע חוץ				
-	-	(0.7)	0.4 ⁽¹⁾	0.3
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
-	-	(0.7)	0.4	0.3
סך כל הנכסים				

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 15 ד' - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2021 (מבוקר)			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
חוזי מטבע חוץ	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי- צד נגדי	0.4
1.00%-4.66%			

באור 16 - השפעות משבר נגיף הקורונה

התפרצות נגיף הקורונה והתפשטותו בעולם הובילה למשבר בריאותי וכלכלי עולמי. התפשטות הנגיף בחודש ינואר 2020, החלה להשפיע על מרבית מדינות העולם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020. בתגובה לכך, ננקטו על ידי ממשלות העולם, לרבות בישראל, צעדי התגוננות כגון הגבלת מעבר בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. נוכח אי הוודאות הרבה השוררת באשר להתפתחות המשבר והצטברות השלכותיו השליליות ארוכות הטווח, עשויות היו מדינות רבות, ביניהן ישראל, להיקלע למיתון כלכלי. בתחילת חודש דצמבר 2020, אושרו בשימוש חירום חיסונים נגד הקורונה. בסוף הרבעון הרביעי החל מבצע חיסון נרחב ברחבי העולם, אשר בא לידי ביטוי בקצב התחסנות מהיר בישראל.

בחודש פברואר 2021, לאחר קצב ההתחסנות המהיר והירידה בתחלואה, הוסרו חלק מהמגבלות שהוטלו על התושבים וביניהן מגבלת המרחק. החל מאמצע חודש פברואר, הופעל בישראל התו הירוק, אשר מאפשר למתחסנים ולמחלימים להיכנס לקניונים, להשתתף באירועי תרבות וספורט ולהתארח בבתי מלון. במהלך חודש מרס, נפתחו מחדש חלק ממקומות הביילוי והחלה חזרה הדרגתית של עובדים לעבודה מלאה במקומות העבודה. לקראת סוף הרבעון השני של השנה, החלה עלייה מחודשת בשיעור התחלואה בישראל, כתוצאה מהתפשטות זן ה"דלתא" של הנגיף. עקב התחדשות ההתפרצות, הוחזרו חלק מההגבלות שהוסרו וקיים חשש שהעלייה בתחלואה תאלץ את הממשלה להטיל מחדש מגבלות משמעותיות, העשויות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק. במקביל, מאז היציאה מהסגר השלישי, נמשכת מגמת ההתאוששות הכלכלית במרבית ענפי הפעילות במשק ונמשכת היציבות בשיעור האבטלה. לקראת סוף הרבעון השלישי של השנה, חלה דעיכה בשיעור התחלואה שנצפתה במהלך הגל הרביעי בישראל. התמודדות המשק עם גל זה, לא כללה הטלת מגבלות חמורות על הפעילות, אולם עדיין קיימת מידה מסוימת של חוסר וודאות לגבי הסיכונים הכרוכים בהתפשטות הנגיף, לאור הסיכון בהתפרצות גלי תחלואה נוספים והחשש להטלת מגבלות משמעותיות, העלולות להביא לפגיעה בפעילות הכלכלית של המשק. ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 3.3 מיליוני ש"ח, שנבעו בעיקר מגידול בגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות, ירידה ביתרות האשראי להלוואות שנמצאות בדחיית תשלומים, וירידה במקדמי ההפרשה הקבוצתית בענפי המשק העסקיים.

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

150

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

144	הביקורת הפנימית
144	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
144	שינויים בהרכב הדירקטוריון

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק, ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2020. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2020 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 11 באפריל 2021.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 התקיימו 10 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 7 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 9 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

מר אילן בצרי הודיע על פרישתו מכהונתו כיו"ר הדירקטוריון שתיכנס לתוקף ביום 30 בנובמבר 2021. ביום 18 בנובמבר 2021 אישר הדירקטוריון את מינויו של מר בנצי (בן ציון) אדירי ליו"ר הדירקטוריון החל מיום 1 בדצמבר 2021.

גב' אלה גולן חדלה לכהן כחברה בדירקטוריון הבנק ביום 2 ביוני 2021. גב' איריס לבנון צוקרשטיין החלה לכהן כחברה בדירקטוריון הבנק ביום 2 ביוני 2021.

פרטים נוספים	
146	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
146	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק

דירוג הבנק

בוצע על ידי חברת מידורג בע"מ במהלך חודש ינואר 2021. דירוג הבנק נותר Aa3. כיוון ההתפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית נותר יציב. דירוג הפקדונות לזמן ארוך נותר Aa1 ואופק הדירוג נותר יציב. דרוג הפקדונות לזמן קצר נותר P-1.

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח. לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך האם תפורסמה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שיקבעו. האמור בפרק זה בא בנוסף לכל התייחסות בדוח זה, ככל שקיימת, להוראות דין ויוזמות רגולטוריות.

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, החל מחודש מרס 2020 פורסמו על ידי בנק ישראל הקלות במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת ולסייע למשקי הבית ולעסקים בנסיבות החריגות שנוצרו. כמו כן פורסמו מספר מתווים לדחיית תשלומי הלוואות עבור כמה מגזרי פעילות (אשר במסגרת האחרון שבהם ניתן היה להגיש בקשות עד ליום 31 במרס 2021 לדחיית תשלומים עד ליום 31 במרס 2022).

עוד פרסם בנק ישראל את צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי דמי כרטיס חיוב מדי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני) (הוראת שעה), התש"ף-2020, אשר הוחל על לקוחות יחידים ועסקים קטנים, ובמסגרתו הוכרזו שלושה שירותים בנקאיים כשירותים בני פיקוח- שירות דמי כרטיס חיוב מדי, מכתב התראה של עורך דין ופעולה על ידי פקיד במוקד טלפוני. הצו פקע ב- 13 באפריל 2021.

רשות ני"ע ורשות שוק ההון פרסמו אף הן הקלות והסדרים שנועדו לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים באמצעים דיגיטליים, ורגולטורים נוספים קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, בכפוף להסדרים שאושרו. עוד פורסמו, בין היתר, תיקון לחוק ההוצאה לפועל, הקובע הסדרים מיוחדים במטרה לסייע ליחידים ועסקים שנקלעו למצוקה בשל משבר הקורונה, ותקנות המחריגות שיקים שסורבו במהלך התקופה ממנין שיקים מסורבים לעניין הגבלת החשבון. כמו כן נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסוימים בהתאם להודעת הכנס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

תוקפן של חלק מההקלות האמורות פקע, מקצתן אושרו לצמיתות וחלקן עומדות עדיין בתוקפן במועד פרסום דוח זה. להלן יפורטו העיקריות שבהן, אשר פורסמו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), ואשר תוקפן הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן- "מועד תום התקופה").

- הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת עד למועד תום התקופה. כמו כן, נקבע כי ההקלה תחול למשך שנתיים נוספות ממועד תום התקופה, ובלבד שיחסי ההון לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום התקופה, או מיחסי ההון המזעריים שחלו על התאגיד הבנקאי טרם להוראת השעה, הנמוך מביניהם. בנוסף לאמור, נקבעה הקלה מסוימת בתום השנתיים הנוספות, בתנאים מסוימים. (פירוט לעניין זה ראו באור 9.א.1 בדוחות הכספיים).
- הנחייה לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות בתקופת הוראת השעה. בהתאם לעדכון שפורסם ביום 26 ביולי 2021, הפיקוח מתיר למערכת הבנקאית לחלק דיבידנד, אך באופן מוגבל, מתוך גישה זהירה ושמרנית ועמדתו היא כי חלוקה בסכום הגבוה מ-30% מרווחי שנת 2020 לא תיחשב כתכנון הון זהיר ושמרני.

- הפחתת יחס המינוף הרגולטורי החל על התאגידים הבנקאיים בחצי נקודת האחוז עד למועד תום התקופה. ההקלה תחול למשך שנתיים נוספות ממועד תום התקופה, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור במועד תום התקופה, או מיחס המינוף המזערי הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. (פירוט לעניין זה ראו באור 9.ב בדוחות הכספיים).
- הגדלת מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן (כולל חביונות לתשתיות לאומיות) משיעור של 24% לשיעור של 26% מסך כל חביונות הציבור, והמגבלה כאמור, בניכוי החביונות לתשתיות לאומיות, הוגדלה משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חביונות הציבור. ההקלה בתוקף עד לתום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שבמהלך אותם 24 חודשים שיעור החבות לא יעלה על הגבוה מבין שיעורה ביום 31 בדצמבר 2025 ושיעור המגבלה הענפית קודם להקלה.
- הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש.
- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 443 - פיקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו
 ההוראה פורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, במטרה לייעל את הליכי האיתור של פיקדונות ללא תנועה (פקל"ת) ושל חשבונות שבעליהם נפטרו. ההוראה מחייבת הקמת פונקציה לטיפול בפקל"ת וקובעת את אחריות הדירקטוריון וההנהלה הבכירה לעבודתה, מרחיבה את החובות החלות על תאגידים בנקאיים לצורך איתור בעלי פקל"ת, תוך קביעת מדרג של פעולות איתור נדרשות והוראות בנושא יצירת קשר, וכוללת הוראות ביחס לחשבונות שבעליהם נפטרו וביחס לשוכרי כספות שנותק עמם הקשר. ההוראה תכנס לתוקף שנה מיום פרסומה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311A - ניהול אשראי צרכני
 ההוראה פורסמה ביום 2 בפברואר 2021 ומטרתה להבטיח פעילות נאותה, הוגנת ושקופה של תאגידים בנקאיים וסולקים מול לקוחותיהם, בהיבט של שיווק אשראי צרכני, לשם מזעור הסיכון ההתנהגותי (conduct risk) ומניעת התממשותם של סיכונים אחרים. ההוראה מרכזת את דרישות הפיקוח על הבנקים מהמערכת הבנקאית בפעילותה מול לקוחות צרכניים, וכוללת הוראות בעניין תפקידי הדירקטוריון וההנהלה בקשר עם התווייתה של אסטרטגיית ניהול ושיווק אשראי צרכני ועיגונה במסמך מדיניות ובנהלים, אשר יכסו את כל ההיבטים של האשראי הצרכני ברמת הלווה, הוראות ביחס לאופן השיווק של אשראי צרכני וביחס לתהליכים לאישור אשראי זה. תחילתה של ההוראה ביום 2 בנובמבר 2021, למעט הסעיפים העוסקים בשיווק אשראי, שתחילתם ביום 2 במאי 2021.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת
 בהתאם לעדכון להוראה, שפורסם ביום 6 ביוני 2021, במטרה לשפר את השירות ללקוחות ולהוזיל עלויות נקבע, בין היתר כי על תאגיד בנקאי לבחור את ערוץ התקשורת המתאים למשלוח הודעה מסוימת ללקוח שהצטרף לשירות משלוח הודעות בערוצי תקשורת, בהתאם לרמת מהותיות המידע והמהירות הנדרשת למסירתו. לצורך כך על התאגיד הבנקאי לבחון את צרכי הלקוחות בהתאם לנסיבות ובהתחשב בהיבטי הגנת הפרטיות, ובין היתר לבחון האם קיים צורך לאפשר ללקוח לקבל את המידע באופן מידי ונגיש והאם קיים ללקוח צורך במעקב, שמירה והדפסה של ההודעה. כמו כן, מובאת רשימה סגורה של הודעות אותן הבנק נדרש לשלוח ללקוח הן בערוץ תקשורת המאפשר ללקוח מעקב, שמירה והדפסה של ההודעה והן בערוץ תקשורת המאפשר מסירת הודעות באופן מידי ונגיש, כדוגמת מסרונים. העדכון יכנס לתוקפו שנה מיום פרסומו.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 359A - מיקור חוץ

ההוראה, אשר אפשרה לתאגיד בנקאי לבצע פניה יזומה, באמצעות מתווכים, אל משקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי בהתקיים אחד התנאים שהיו מנויים בהוראה, עודכנה ביום 21 ביוני 2021, ומאפשרת עתה לתאגיד בנקאי לפנות באופן יזום, באמצעות מתווכים, אל משקי בית לצורך הפנייתם לתאגיד הבנקאי לקבלת אשראי, ולתת תקבול למתווכים, בכפוף לכך שהתאגיד הבנקאי מיישם את דרישות הוראה 311A הנוגעות לשיווק אשראי צרכני. העדכון נכנס לתוקף ביום פרסומו.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון

התיקון פורסם בחודש מרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, ונכנס לתוקפו ביום 22 בספטמבר 2021. בהתאם לתיקון, על הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

בחודש דצמבר 2019, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונות. כמו כן, פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים) (תיקון), התשפ"א-2021, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור ואת משך תקופת הניתוב של פעילויות פיננסיות מסוימות על ידי הבנק המקורי.

ביום 9 בפברואר 2021, פורסם תיקון לחוק סליקה אלקטרונית וחוק שיקים ללא כיסוי, המסדיר את העברת הפעילות הפיננסית בין בנקים בכל הנוגע לשיקים, ובמסגרתו אף נקבע עיצום כספי בסך של 50,000 ש"ח בגין הפרת הוראה מהוראות החוק. סעיף העיצום הכספי נכנס לתוקפו ביום 1 במאי 2021.

בנקאות פתוחה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, המחייב תאגיד בנקאי לאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח.

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות בנושאי ממשל תאגידי, בעניין יישום בנקאות פתוחה, הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 18 באפריל 2021, למעט לעניין מסירת מידע אודות כרטיסי חיוב, מתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים ומתן מידע אודות סטטוס הוראת תשלום כאמור, שתחילתו נדחתה ליום 31 בינואר 2022; מסירת מידע אודות חסכונות, פקדונות ואשראי, שתחילתו נדחתה ליום 31 במאי 2022. מועד התחילה לעניין מסירת מידע אודות ניירות ערך נדחה למועד שטרם נקבע.

הצעת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

ההצעה, אשר פורסמה ביום 31 באוגוסט, מבקשת ליצור הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם להצעה, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). ההצעה כוללת הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירות

המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם להצעה, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה ומניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות.

ההצעה מבקשת לקבוע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים, שהמוקדם בהם ביום 14.6.2022, ביחס למידע אודות חשבונות תשלום וכרטיסי חיוב, שמקורו בבנק, תאגיד עזר או סולק.

נושאים שונים

הגנת הפרטיות

לאחרונה ניכרת בארץ ובעולם מגמת עלייה בהיקף הרגולציה בתחום הגנת הפרטיות. בינואר 2021, פורסמה להערות הציבור על ידי צוות משותף של רשות הגנת הפרטיות, רשות התחרות והרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, הצעת מדיניות בנושא אימוץ הזכות לניוד מידע אישי (data portability). בדין הישראלי, זכות זו עשויה לאפשר לאדם פרטי לבקש להעביר לחזקתו באופן מקוון, מידע שנאגר בענייניו על ידי גוף מסוים, כך שיהיה ניתן לבצע בו שימושים נוספים או חוזרים.

במרס 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות טיוטה להערות הציבור של גילוי דעת בנושא חובת צמצום מידע אישי, מצוי במאגרי המידע של ארגונים שונים, הן פרטיים והן ציבוריים, במטרה להביא לצמצום האיסוף, השמירה והשימוש במידע עודף, על מנת לצמצם את הסיכון לפגיעה בפרטיות ולהפרת חובות אבטחת מידע.

באפריל 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות מסמך בנושא פרטיות באמצעי תשלום מתקדמים להעברת כספים ולתשלום בבתי עסק, במסגרתו הדגישה הרשות כי יש לקבל את הסכמת המשתמשים לרישום ולשימוש באמצעים אלה, על מנת לאפשר למשתמשים לשלוט על המידע הנוגע אליהם ועל פרטיותם באופן מיטבי.

במאי 2021, פרסמה רשות הגנת הפרטיות גילוי דעת להערות הציבור, בנוגע למונחים "מידע" ו-"ידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם" בחוק הגנת הפרטיות, לרבות דוגמאות לאלמנטים ונתונים הנחשבים מידע אישי המוגן על פי חוק הגנת הפרטיות בעידן הדיגיטלי.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 336 - שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

לאור הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידים בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים, פורסם ביום 15 ליוני 2021 תיקון להוראה, המבטל את ההגבלה הרגולטורית הכמותית על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי. חלף זאת הוגדרו בהוראה דרישות לניהול נאות של שעבוד נכסים, על מנת לשמור על איזון ראוי בין הצורך לנהל את עסקי התאגיד הבנקאי לבין הצורך להגן על זכויות המפקידים בעת חדלות פירעון, ובין היתר נקבע כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי להתוות את האסטרטגיה בנושא נכסים משועבדים ולאשר את המדיניות שקבעה ההנהלה בנושא.

נספח	
151	נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד

**נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2020			2021		
הכנסות (הוצאות) שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1) ריבית		שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)
5.05	56.8 ⁽⁵⁾	4,580.5	4.80	58.2 ⁽⁵⁾	4,937.8
0.39	0.6	620.0	3.23	4.5	563.3
0.69	4.2	2,447.9	0.90	5.5	2,441.2
0.14	0.2	574.5	0.10	0.2	822.5
0.68	0.7	410.8	0.45	0.9	810.3
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
2.93	62.5	8,633.7	2.93	69.3	9,575.1
		431.3			465.6
		405.9			466.3
2.67	62.5	9,470.9	2.66	69.3	10,507.0

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור⁽²⁾

אשראי לממשלה

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות
למכירה⁽³⁾

אג"ח למסחר⁽³⁾

נכסים אחרים

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית
⁽⁴⁾

סך כל הנכסים

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2020			2021			
הוצאות	יתרה	הכנסה	הוצאות	יתרה	הכנסה	
(הכנסות) שיעור	ממוצעת (1)	ריבית (%)	הכנסה (%)	ממוצעת (1)	ריבית (%)	
0.26	1.8	2,727.0	0.81	5.8	2,887.7	התחייבויות נושאות ריבית בישראל
0.50	0.3	239.7	3.14	2.5	321.9	פקדונות הציבור
-	-	5.2	-	-	35.0	פקדונות מבנקים
						התחייבויות אחרות
0.28	2.1	2,971.9	1.03	8.3	3,244.6	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		418.0			187.4	זכאים בגין כרטיסי אשראי
		5,226.6			6,178.1	שאינם נושאים ריבית
		86.7			30.3	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
0.10	2.1	8,703.2	0.34	8.3	9,640.4	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾
		767.7			866.6	סך כל ההתחייבויות
		9,470.9			10,507.0	סך כל האמצעים ההוניים
2.65			1.90			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
						פער הריבית
2.83	60.4	8,633.7	2.57	61.0	9,575.1	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית⁽⁷⁾

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2020			2021			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	
4,543.8	171.6 (5)	5.07	4,819.1	173.0 (5)	4.81	נכסים נושאי ריבית בישראל
621.9	(3.7)	(0.79)	602.5	13.2	2.93	אשראי לציבור (2)
2,011.6	10.8	0.72	2,452.7	16.0	0.87	אשראי לממשלה
899.5	1.1	0.16	783.4	0.6	0.10	פקדונות בבנקים
						פקדונות בבנקים מרכזיים
422.3	2.1	0.66	822.4	2.3	0.37	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
-	-	-	-	-	-	אג"ח למסחר (3)
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
8,499.1	181.9	2.86	9,480.1	205.1	2.89	סך כל הנכסים נושאי ריבית
366.2			413.2			חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
394.4			444.0			נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
9,259.7	181.9	2.63	10,337.3	205.1	2.65	סך כל הנכסים

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2020			2021		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)
2,650.6	1.8	0.09	2,927.2	15.7	0.72
298.1	(1.8)	(0.80)	260.9	5.4	2.77
6.1	-	-	13.7	-	-
2,954.8	-	-	3,201.8	21.1	0.88
349.5			308.2		
5,099.9			5,907.6		
104.5			82.8		
8,508.7	-	-	9,500.4	21.1	0.30
751.0	-	-	836.9	-	-
9,259.7			10,337.3		
2.86			2.01		
8,499.1	181.9	2.86	9,480.1	184.0	2.60

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2020			2021		
הכנסות שיעור (הוצאות) ריבית הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1) ריבית		הכנסות שיעור (הוצאות) ריבית הכנסה (%)	יתרה ממוצעת (1) ריבית	
3.33	59.8	7,274.4	2.98	59.9	8,128.7
(0.17)	(0.9)	2,101.9	(0.15)	(0.9)	2,329.0
3.16			2.83		
מטבע ישראלי לא צמוד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2020			2021			
שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
3.40	181.0	7,135.3	2.98	178.3	7,998.0	מטבע ישראלי לא צמוד
						סך נכסים נושאי ריבית
(0.19)	(2.8)	2,014.3	(0.14)	(2.5)	2,324.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.21			2.84			פער הריבית
(0.44)	(3.2)	962.0	3.25	24.9	1,025.3	מטבע ישראלי צמוד למדד
						סך נכסים נושאי ריבית
0.44	2.8	842.5	(3.15)	(18.6)	790.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			0.10			פער הריבית
1.36	4.1	401.8	0.55	1.9	456.8	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
						סך נכסים נושאי ריבית
-	-	98.0	-	-	87.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.36			0.55			פער הריבית
2.86	181.9	8,499.1	2.89	205.1	9,480.1	סך פעילות בישראל
						סך נכסים נושאי ריבית
-	-	2,954.8	(0.88)	(21.1)	3,201.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.86			2.01			פער הריבית

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2021			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2021		
לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020			לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2020		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי	מחיר	כמות	שינוי	מחיר	כמות
נטו			נטו		
נכסים נושאי ריבית בישראל					
1.4	(8.5)	9.9	1.4	(2.8)	4.2
אשראי לציבור					
21.8	16.9	4.9	5.4	4.0	1.4
נכסים נושאי ריבית אחרים					
23.2	8.4	9.0	6.8	1.2	5.6
סך הכל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
13.9	12.4	1.5	4.0	3.7	0.3
פקדונות הציבור					
7.2	7.8	(0.6)	2.2	1.4	0.8
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
21.1	20.2	0.9	6.2	5.1	1.1
סך הכל הוצאות ריבית					
2.1	(11.8)	13.9	0.6	(3.9)	4.5
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

הערות:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.21 בסך 2.4 מיליוני ש"ח והוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.21 בסך 0.2 מיליוני ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.20 נוכחה יתרה בסך 3.0 מיליוני ש"ח ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.20 נוכחה יתרה בסך 1.2 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 3.2 ו- 3.2 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום- 30.9.21 וביום 30.9.20, בהתאמה. עמלות בסך 9.4 ו- 9.2 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.21 וביום 30.9.20, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

מילון מונחים

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
	LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
	LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).
	Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.
	CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.
	CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.
	Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.
	EMIR - European Market infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.
	FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).
	FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות פורמלית של ממשלת ארה"ב).
	GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).
	Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.
א	איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרך של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).
	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרימים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.
	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הריבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגובים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.

	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010. אשראי on call - אשראי הנפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
ב	באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניתין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי). הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית. הלואה לדירור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק: 1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ; 2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח; 3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים; 4. ההלוואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2. הלוואת בלו/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הריבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף התקופה. הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם. הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמצעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהוון בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכונים האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאיו החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגנים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגנים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) לב (אירופאית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית) לב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההון של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי ASK ו-BID, הפרשים בין מחירי retail ו-wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווא, כמוגדר להלן:
סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.
2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:
10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Forward או Future, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;

(2) עסקת חליפין בריבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement או Forward rate agreement.

(4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:
עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.
סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווא או קבוצת לוואי בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווא או קבוצת לוואי בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון ריבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליוויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבונות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא ריבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

ק

קבוצת לווים - הלוואה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

ר

רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.

ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.

ש

שווי הון - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההון שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו מרכיב המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

- (1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (pos) לחברות כרטיסי אשראי.
- (2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.
- (3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.
- (4) מתן שירותי תקשורת לחברות כרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.

ת תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

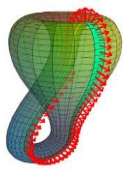
תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

97,24	נכסי סיכון	
118,85,35	סיכון אשראי	ס
51	סיכון ריבית	
51	סיכון שוק	
56	סיכון נזילות	
57	סיכונים אחרים	
18	עמלות	ע
42	ענפי משק	
50	ערך בסיכון (VAR)	
56,23	פקדונות הציבור	פ
91	פנסיה	
133	שווי הוגן	ש
35	תיאבון לסיכון	ת
81	תיק למסחר	
16	תשואה להון	

59	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
10	אסטרטגיה עסקית	
91	אקטואריה	
97,24	באזל	ב
61	בקורות	
103,77,56	גידור	ג
65	דוח רווח והפסד	ד
67	דוח על הרווח הכולל	
69	דוח על השינויים בהון	
71	דוח תזרים מזומנים	
65	דוח ראוי החשבון המבקרים	
97,24	הון והלימות הון	ה
69	הון מניות	
97,25	הון עצמי רובד 1	
97,25	הון רובד 2	
	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות	
126,85	בעייתיים	
19	הפרשה למסים על הרווח	
123	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
121,85,38	חובות בעייתיים	ח
121,85,38	חובות פגומים	
97,25	יחסי הון	י
97,24	יעד הון	
110,28,24	לקוחות עסקיים	ל
110,31,24	לקוחות קמעונאיים	
68	מאזן	מ
110,31	מגזרי פעילות	
13	מדד המחירים לצרכן	
73	מדיניות חשבונאית	
35	מדיניות ניהול סיכונים	
71	מזומנים ושווי מזומנים	
100,26	מינוף	
129	מסגרות אשראי	
56	מפקידים גדולים	
102,56	נגזרים	נ
101,57	נזילות	
81,22	ניירות ערך	
50	ניתוח תרחישי קיצון	

לכב'
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכת שווי הטבות עובדים – מאזן 30/09/2021

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות (להלן – "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקף" שערכתי בעבר, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

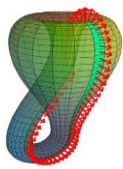
השכלה

תואר BA - סטטיסטיקה, אוניברסיטת חיפה.
תואר BA - שירותי אנוש, אוניברסיטת חיפה.
תואר MA - אקטואריה, אוניברסיטת חיפה.

אני מוסמך כאקטואר חבר מלא FILAA, באגודת האקטוארים הישראלית ILAA.
חבר באגודת האקטוארים הבינלאומית IAA.
Certified Enterprise Risk Actuary (CERA), מטעם האגודה הבינלאומית CGA.

ניסיון מקצועי

- עבדתי בכלל חברה לביטוח בתפקיד כלכלן / אקטואר בשנים 2005-2007.
- משנת 2007 ועד היום עובד כאקטואר במשרד אליאור ויסברג בע"מ ומתמחה ביעוץ אקטוארי בתחום יישום תקנים חשבונאיים בינלאומיים בעניין הטבות עובדים, ייעוץ אקטוארי בתחום ביטוח פנסיוני, ביטוח בריאות וסיעוד, ניהול סיכונים.

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיית תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים למאזן הנוכחי.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק בגין חובת פיצויים, שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, מענק ותק, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם, בהתאם להוראות בנק ישראל. ההתחייבות ליום המאזן היא כדלקמן:

לאחר תקופת העסקת העובד (כלל ההטבות, חוץ ממענק יובל שמשולם בטרם סיום יחסי עובד מעביד) –
התחייבות ברוטו: 118,406 אלפי ₪
נכסי תכנית: 94,406 אלפי ₪

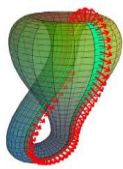
במהלך תקופת ההעסקה (מענקי יובל):
התחייבות ברוטו: 928 אלפי ₪.

רצ"ב טבלאות מפורטות בהמשך.

ההתחייבות העתידית ביום החישוב כלולה בהתחייבות האקטוארית הנ"ל.

בכבוד רב,

אלכסיי טרקשינסקי
אקטואר CERA IAA FILAA

תיאור של כל אחת מההטבות

פיצויים פיטורין:

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים החישוב האקטוארי.

שי לחג:

מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרשיה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 865 ₪ בחג הפסח ועוד 200 ₪ בראש השנה. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר (17%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. שי לחג ניתן גם לבן זוגו של פנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

הבראה:

הפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) שפרשו לפני 1/7/2014 זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון ליום החישוב. סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. על ההטבה יש להוסיף מס שכר בשיעור 17%.

קאנטרי קלאב:

פנסיונר זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 688 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

קייטנות:

פנסיונר שפרש לפני 1/7/2014 זכאי לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישובנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 296 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17%. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

נופש לגימלאי:

גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 300 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 45 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מנוי לתאטרון:

לתיאטראות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטראות שאינם בהסדר החזר של 35% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2017, היא 8 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנות לרגל אירועים:

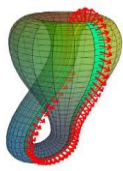
הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי ההטבה 250 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 57 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.

מתנת גיוס:

גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו/נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוס/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

סל אבלים:

במקרה של מוות מדרגה ראשונה, עלות משוערת 1,100 ₪, אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

• **ימי מחלה:**

העובדים צוברים זכאות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע), אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או, במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל- 36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל- 65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל. החישוב מבוסס על תחזית ימי המחלה בעת פרישה, על פי המצב בפועל ביום החישוב ובהנחה שינצל כל שנה בעתיד 11.5 ימי מחלה – זאת על פי ניתוח נתוני הבנק בשנים עד 2015. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר.

• **מענק 25 שנה:**

כל עובד בנק זכאי לקבל מענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ- 26%). הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שגר וביטוח הלאומי.

• **בדיקות רפואיות:**

ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ- 12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי נתוני 2012, היא 29 ₪.

• **ביטוח רפואי:**

פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. השתתפות הבנק מוגבלת ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.

• **השכלה גבוהה:**

ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודים לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 15,311 ₪, לשנה בתוספת מס שגר. הערכת העלות הצפויה מבוססת על נתוני ילדי העובדים והצפי לנצל את ההטבה לאחר מועד הפרישה, בהתאם לשיעור השתתפות בהשכלה גבוהה בישראל (כ- 45% לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

• **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:**

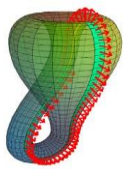
ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות לפנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.

אוכלוסייה הרלוונטית לכל אחת מההטבות:

פעילים (זכאים לכל ההטבות, למעט דמי הבראה וקייטנות): 256
חברי הנהלה (זכאים להטבות פנסיונרים. אינם זכאים למענק ותק, הבראה, ימי מחלה וקייטנות): 4
פנסיונרים: (זכאים להטבות פנסיונרים, אבל לא למענק ותק וימי מחלה): 71
שאינם פנסיונרים (חלק מההטבות): 12

הנחות דמוגרפיות וכלכליות:

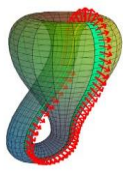
- **לוח חיים:**
בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר האוצר, ביטוח 10-1-2019 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.
- **נכות:**
כפי שמפורט בחוזר האוצר, ביטוח 10-1-2019 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.

- **תחלופת העובדים:** הנחת עזיבת העובדים מבוססת על מחקר לשנים 2014-2019 מוצגים להלן, שיעור עזיבה ממוצע עתידי הוא כ 0.2%.

אחוז העזיבה	וותק	אחוז העזיבה	וותק
1.7%	12	23.9%	1
1.5%	13	19.2%	2
1.4%	14	15.2%	3
1.3%	15	11.8%	4
1.1%	16	9.1%	5
0.8%	17	6.9%	6
0.8%	18	5.2%	7
0.8%	19	3.9%	8
0.8%	20	3.0%	9
0.0%	21+	2.4%	10
		1.9%	11

- **שיעור היוון ריאלי שנתי:** ריבית אג"ח ממשלתית בתוספת מרווח קונצרני, על פי הנחיית המפקח על הבנקים. שיעור ההיוון ריאלי שנתי למכלול ההטבות ליום המאזן הוא 0.30%.
- **שיעור אינפלציה צפויה:** מבוסס על פער בין אג"ח ממשלתי שקלי לצמוד, עומד על 2.24%.
- **הנחת גידול השכר העתידית (משקף הסכם שכר שנחתם ב1/2020):** שיעור גידול נומינאלי שנתי הינו 3.02%, משיעור זה מנוכה וקטור אינפלציה חזויה.
- **ניצול ימי מחלה:** כמפורט לעיל, 11.5 ימי מחלה לשנה לעובד.
- **גיל פרישה צפוי:** להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 65 לנשים.
- **שיעור מס שכר:** 17%, כפי שהיה במועד החישוב.

ריכוז התחייבויות ונכסים, באלפי ₪:

התחייבויות	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	מענק פרישה	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/6/21	(95,704)	0	(11,339)	(9,389)	(461)	(116,893)	(975)
יתרה סגירה	30/9/21	(97,036)	0	(11,252)	(9,590)	(528)	(118,406)	(928)
שינוי		(1,332)	0	87	(201)	(67)	(1,513)	47

נכסים	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	לפנסיונרים	לפנסיונרים	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/6/21	92,373					92,373	
יתרה סגירה	30/9/21	94,406					94,406	
שינוי		2,033					2,033	

חבות נטו - י.פ.	30/6/21	(3,331)	0	(11,339)	(9,389)	(461)	(24,520)	(975)
חבות נטו - י.ס.	30/9/21	(2,630)	0	(11,252)	(9,590)	(528)	(24,000)	(928)

השפעת מבחני רגישות, בשינוי של 1% (לא כולל מענקי יובל):

מבחן	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	הטבות פנסיונרים	מענק פרישה	סה"כ שינוי
היוון + 1.0%	1,240	0	1,195	1,330	37	3,802
היוון - 1.0%	(2,201)	0	(1,414)	(1,710)	(43)	(5,368)
מדד + 1.0%	1,782	0	1,166	69	0	3,017
מדד - 1.0%	(3,669)	0	(1,377)	(124)	0	(5,170)
עזיבה + 1.0%	298	0	1,201	464	40	2,003
עזיבה - 1.0%	(338)	0	(1,394)	(540)	(46)	(2,318)
שכר + 1.0%	(3,567)	0	(1,351)	0	0	(4,918)
שכר - 1.0%	1,785	0	1,169	0	0	2,954